

308780

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నంబా జూలై నెల 7 వ తేది శుక్రవారము

No 83

నంపుటము. 3.

న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ మా థ మా స శు క్ల స ప్ర మ ౭.

నంచిక ౮౩

భూత, ప్రేత, విశాచ, వీడ నివారికి.

బంబాయి, అకాల చ్యుత్య సంహారికి.

కల రూ. 1-4-0.

దేవదత్త విభూతి

తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

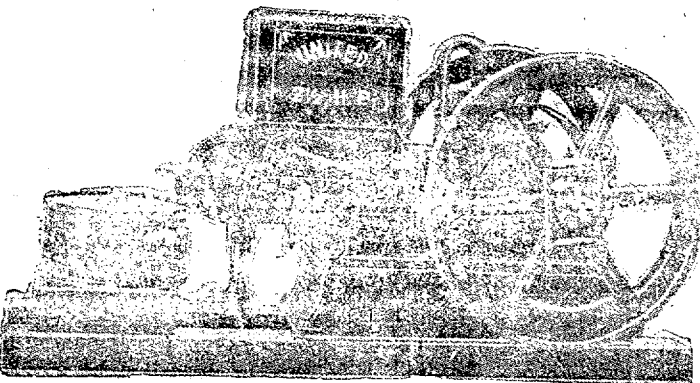
పరమపావనంబగు నీ విభూతి యంత్ర యుక్తముగా నొక ఈశ్వరశాసనముచే నమహర్వరుడైన దగుటచే సాధారణముగా చంటి బిడ్డలను, నూతికా గృహములను, మనో దుర్బలములను శ్రీ పురుషోత్తము ఆకహించి పీడించు గృహభాదలను నివారణజేసి సౌభాగ్యవంతులుగ నొనర్చుటలో జనుపకయై, బంధుమోచన, కలహ శాంతి, సర్వగృహ శాంతి మొదలగు మనోహంభలను సిద్ధి పరచి, ఈశ్వర భక్తియందు అనురాగ వంతులుగను, విద్యార్థులను భారతీయ పుత్రులుగను జేయగలుగును. ఇట్టి అభయ ప్రాప్తికరమైనట్టి యు, సర్వ అస్తి శాంతి బాంధవీయములను నీ దివ్య విభూతిని విశేషించుట ఉపయోగపరిచి పరాశరాని కృతచే అభీష్ట సిద్ధిని గాంతును. దీనికి సంజేహము లేదు. ఇందుకు ప్రతిఫలముగా మనోజయలు భక్తితో నిచ్చు దీర్ఘమును ఈశ్వరార్పితముగా వీడ నారాధకుల సంరక్షణకుగాను వినియోగించబడును.

ఇదిగాక ఈ మహాదేవాశ్రమమున ఎట్టి ప్రతిఫలములు కోరకయే యోగశక్తిచే వ్యాధులు నివారణ జేయబడును.

473 చిరునామా:— మహాదేవాశ్రమము, శికింద్రాబాదు.

13-6-16 Devar's Divine Healing Elysium; Secundrabad, DECCAN.

యునైటెడ్డు పెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదివర కన్న యెక్కువ మనము కనియు వినియు యెరుగకయుంటియు సాధారణ ముగా నీరుతోడుకొనుటకు ఉపయోగించ బడుచున్న యెక్కువ మోటారు వగైరా లన్నిటికంటెను కులభముగా పనిచేయు బడుకవియు అతిస్వల్పధరలకు వారకు నవియు అయిన యీవిన్న యింజనులు, పంపులు క్యవసాయ దార్లకు, తిదితర చిన్న వివనులను స్వ శక్తి ముగా సాపించి లాభములను పొంద గోరువారికి వాగ్ సాలిటి భాగ్య జేవకలవలె నడుచుకొనివి.

ఇవిచిన్న పిండియంత్రములను, నూనెయంత్రములను, కృత్రియంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోదా వాటకు మెషీనులను, అయ్యుంత్రములను నడుపుటకు అతి యుపయోగకరమయినవి.

ఇవి కిరణశాయిలుమీద అతితృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. యెటుకుంటివాని చేతనయినను నడుపుటను.

109 కలయవారలు ఈకిండి చిరునామాగల సోల్ ఏజెంట్లుకు వ్రాసి యావత్తు సంకతులను తెలిసికొనగలరు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సీ. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.

వ్రాించి: బెజవాడ.

దంతచూరము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లపోటులవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్ల ముత్యములను తెల్లగా నుండును. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును. చిగుళ్లు గట్టిపడును.

ప్రతివారము వేలకువేలు డబ్బీలు విక్రయము.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

డబ్బీ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబు శెట్టిపేటి, జార్జిటవును, మదరాసు.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Lions Asiatic Balm. Price 1 2 Cunces Rs 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

క సూ రి

విషజ్వరములకు, కలహాకు, శంభికి, వారెంతోకొనా ముల వారములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టిక కల్పా యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాక కల్పా బంగారమున కన్న వియవగుటచేతను, నవరస నమయనా లందునొరకుట దుష్టము. మా డిపోజుండుతి కన్నానియంతికి తదార్థము లేవియును లేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతాపునండి కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా గొకసారి జరిపింపనిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కన్నాని గొని మోసపోరు కులం 1-కి రూ 80-0-0 గోకోజనము కులం 1-కి రూ 7-0-0 కంతుడు పువ్వు 2-0-0

అమృతాంజనం డిపో 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కల్పయించి రామలింగాశ్రేణి గారిచే వ్రాయబడినది

కల 0-4-0

[ప్రకటిత ప్రత్యేకము]

ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము 7 తంబు శెట్టి పేటి, మదరాసు.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి చాలుగవరకగతివరకును మాము ద సిద్ధముగావున్నవి. ఇవి ప్రసిద్ధి జేరిన పితామహులైన మూర్తీ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి బం సింహంబంతులు బి. యె; యల్. టి. గారి చేతను, సామాన్య లక్ష్యసరసింహారావు - రి చేతను రచించబడినవి. మతము మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను డ్రైక్టరు గారు 1916 వ సం ౭-౭-౭ నెల 6 వ తేదికి బొత్తుకెండు బాటి గెజట్టులో వారతరాలయం దుపయోగించిన మృతికి ఆరా మతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకముకును మిక్కిలి నుండరములైన సాదాపటములును రంగుపటములును నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ. 0-2-0
" రెండవతరగతి రూ. 0-2-5
" మూడవతరగతి రూ. 0-3-0
" చాలరతరగతి రూ. 0-4-0

N.B:—ఎక్కువగాకొనుటకు పెల్లర్లు కుమిషన్ జరుగును. 285 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో, ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు

బందరు వార్తలు

(మాస్కోయ విలేఖకుని ద్వారా)

జాతీయ కలకాల.

బందరు, జూలై 6;—గౌరవనీయులగు శ్రీ. పి. ఎన్. శివస్వామి అయ్యగారు 18వ తేదీ ఉదయము మా కట్టణము...

హిందూ హోమ్స్

మా కట్టణమునందలి హిందూ హోమ్స్ లును గురించి క్రిందటి సంవత్సరము ఆంధ్రపత్రికలో అనేక వ్యాసములు...

పాఠశాలలు కొందరు ఏకంపెనీలో కొనిన నేమి ఖరీదు సమావేశమగుదామని ప్రతిపదమును. ఈ కక్షనే ఇద్దరు ముఖ్యులు...

ఈ కారణమును వ్యాఖ్యానించునది ముగిసినదిగను ఉన్నది ఇట్టి సందర్భములలో రాంజీమల్లులతో కొనసల ముఖ్యుని...

ఇక పెండె విషయము—ఇది పతనీయ గృహములకు సంబంధించినది. పను పాళం మొదలగు...

ఎందున కీ సంస్థంధము? ఎందున కీ కక్షపాతము? రాంజీకంపెనీవారు పాఠశాలకేయము కాక మిగిలినవారైనా...

హెడుమాస్టరు రాంజీకంపెనీవారికి లాభము చేయుచున్నాడని సంతోషపడుచున్నారేమోగాని పాఠశాలకును పట్టణమునకును...

గంజాము వార్తలు.

(మాస్కోయ విలేఖకుని ద్వారా)

జూలై 6-వ తేదీ శుక్రవారము.

బంధువులకు జూలై 4—ఇటీవల బాధునలో జరిగిన గంజాము మండల ఆంధ్రవ్యాపారము క్రిందలో జరుగుచున్న...

రైలునుండి కడి మృతికొనుట.

గత నెల 27-వ తేదీన వాల్తేరునుండి బద్వాలావరకు బోవు వ్యాపిని జరుగబడి, ఇచ్చాపురం ప్రేక్షకులవద్దకు వచ్చుచుండగా...

బంగోలు వార్తలు

(మాస్కోయ విలేఖకుని ద్వారా)

బంగోలు జూలై 4:—గత మూడునెలలనుండి వాన ఎడతెగినందున ఊరియునున్నది. కాని, కన్నులకిది లాభకరముగ నుండదు.

ఆత్మ హత్యలు

గత నాలుగు నెలలనుండి సంవత్సరముల నుండియు మా బంగోలులో ఆత్మహత్యలకు ప్రచురించి, పురములో నచ్చటచ్చట నున్న దిగుడుబావులె యందుల కొకవిధమున కారణములని చెప్పవచ్చును.

పాఠశాలలు

చేసిన సెలవులకు మూడునెలల పిందూ పెనెండరి పాఠశాల నిన్నటిదినము తెరువబడింది. రేపు మిషను ఉన్నత పాఠశాల తెరువబడును.

జూ బు లు

I

బాంతు యుద్ధారంభము.

అయ్యో.

భాంతి యుద్ధారంభము శాశ్వత అమావాస్య యని కొందఱు భావించి అమావాస్యను చూచి కొందఱు ముగ్ధులై అమావాస్య అని ఇంకకొందఱు అమాయకులు. కాబట్టి, ఆపారంభ మెప్పుడు? సప్తమాసమునో నీతికామములను బాధక మనశములు తెలియజేయుదురా.

మోక్షనాథం వేదముగోపాలరావు.

II

శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము

దేశముల కొకవిజ్ఞాన

అయ్యో

భూభాగములను మహిమ విద్యాలయమునకు అభ్యుత్థులై తమజీవితములను శ్రీజనోద్ధరణాభివృద్ధికి ధార బోయుచున్న భూభాగములు కార్య కర్మయోగివర్గులచే కొలది మానములకొండలనే ప్రస్తావించబడి త్వరలో ఆచరణ లోనికి రాబోవుచున్న శ్రీ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విషయముపట్టికాపాతకలకందంకినిబాగుగా తెలిసియుండును ఈకాలమున ప్రచారణలోనున్న ఆంగ్లేయవిద్యను వేర్వేరు మహానీయులను శ్రీ విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపకులను కొన్ని భేదాభిప్రాయములు విద్యాలయ పరిపాలనావిషయములందు నుండిన నుండవచ్చును. కార్యకారి విశ్వవిద్యాలయము ఆచరణలోనికి తెచ్చోవు విద్యాలయ భావము కేవలము జాతీయము. రాబోవు భారతీయ నారీయులకు ఆదర్శ భూమి అయి, మన విద్యార్థులకు పుట్టినిల్లు. అట్టి మహావిద్యాలయమునకు దేశీయులలోననేను చేయుత యొనంగిన దానికి ముఖ్యధారములగు శ్రీ విద్యాలయములను మనదేశములో కొద్దిగ చేయున్నది. అందు మన ఆంధ్రదేశములో మిక్కిలి తక్కువగానున్నది. శ్రీ విద్యను పెంపొందించేయవలయు నని యూరక మాటలు చెప్పవచ్చును గాని జనిచేసేయాపుట కష్టతరము. కార్యసాధనకు శ్రీ విశ్వవిద్యాలయములే వెన్నెముకలు. కాన శ్రీ విద్యను పెంపొందించేయవలెనన్న మనదేశములో నున్న విద్యాలయములకు ప్రాత్యహ మొసగుచు నూతనాలయముల ప్రతిస్థాపనయును, అప్పుడే కార్యపండితుని ఆదర్శము ఫలవంతమగును. మన ఆంధ్రదేశమున శ్రీ విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పవలసి ఆందోళనచేయు మహానీయులు తమ పట్టణములలో నొక్కొక విద్యాలయము నెలకొల్పి కార్యకారి శ్రీ విశ్వవిద్యాలయమునకు కార్యరూపముగా సాయముచేసిన గాని లాభములేదు. మన బాపట్ల, గుంటూరు, కాకినాడలలో శ్రీ విద్యాలయములను కార్యకారి విశ్వవిద్యాలయమునకు కాభివృద్ధిగాచేసి ఆయా విద్యాలయములకు స్థాపించిన మహానీయుల పవిత్రవాచనములకు దేశీయులు సార్థకపరచుకొందురా? త్వరలో మన ఆంధ్రభీష్ము విజయూరి భావనాచార్యులుగాను నూతనముగా నెలకొల్పబోవుచున్న శ్రీ యన్నత విద్యాలయమును జాతీయదృష్టములవై స్థాపించి కార్యశ్రీ విద్యాలయమునకు అనుబంధముగాచేసి తమ కార్యశ్రీత్రయము పెంపొందించేయ ప్రార్థకులు. కార్యకారి విశ్వవిద్యాలయము త్వరలో ఆచరణలోనికి తెచ్చి జాతీయదృష్టముల పెంపొందించేయగాక.

మిట్టదొడ్డి రంగనాయకమ్మ.

అధికార నియోజనము.

మొన్న తెలిపినటుల మా తహశీలుదారు సామూహ్య యేలుగాను దివ్యాటి కలెక్టరు నియోజంపబడి రామనాథు మండలమునకు కొలది దివ్యుల కిందట వెళ్లిపోయి. వారిస్థానము కొంతకాల మిచ్చట నలు మేజిస్ట్రేటు గా నుండి, బాపట్లలో దివ్యాటితాహశీలుదారుగానున్న నుల్రహ్మణ్యయ్యగారిచే నాక్రమింపబడినది. లోకములందు అసిస్టెంటు ఇంజనీయులకు సుజీత రావుగాను జిల్లా ఇంజనీయుగా బదలాయంపబడిరి వారి స్థానమున నుండర రామమూర్తి గారు నియోజంపబడిరి.

కొండమిది సభ.

అమరావతి మా పురములోని కొండమిది పట్టణములనుండి విద్యార్థుల జాతీయదృష్టములలో శిక్షితులగు చేయుటకు సభలు జరుగుచున్నవి. వ్యాపకములు నాయన్న కామ్రొలవారు సద్గ్రంథముల చదివి చెప్పచున్నాడు. ఇట్టి సభలే మన వృద్ధికి ఆధారభూమిలని చెప్పవచ్చును.

III

మదరాసు శాసననిర్మాణసభ

భూస్వాముల ప్రాతినిధ్యము.

అయ్యో.

ఈ ప్రాతినిధ్యము : గణములకుబడు సమయము దినములలో నాపన్నమొంది. రాజుగారివత్తులు వారు రెడ్డిగారి వత్తులువారు గ్రామగ్రామముల తిరుగుచున్నారై ఇతరవర్ణము వారి నెక్కిరానిక బ్రాహ్మణులొక్కటై లొక్కవేయుదురను నవనాదము ప్రస్తుత ప్రత్యక్షులద్వలు బ్రాహ్మణేతరులగుటచే నొలంగినతనకొననోపు విరెంతిగత న్నాయ్యోక దృష్టులై వారివారి బాధ్యభిమానము వీడి ప్రస్తుతవర్ణమును సారీకరింతురో చూడవలసియున్నది. వరజాధి కాయము వ్యతం తివర్ణములై స్వలాభముల బాటించువారై వారి వరణము నప్రయోజనముగాక జేయుటకు బాటించునని విషయముల కొన్నిగలవు. రాజుగారు భూస్వాములయొద్దను, వ్యాపకాది వృత్తివారై యుండుటచే వారి భూస్వామ్యత్వము వ్యవసాయమే వృత్తిగాకల రెడ్డిగారి భూస్వామ్యత్వము వంటిది గాదనియు, (బ్యాండ్ వాల్డరు) అవి కల్పవృక్షమైచే నియ్యది వృక్షము. ఈ ప్రాతినిధ్యము వ్యయముగా వ్యవసాయము చేయుచువాడే యన్యుండుననియు, మన కీ స్వాతంత్ర్యము లభ్యమైంది మొదలు నకనగా విశాఖపట్టణమువారే యా పదవి నలంకరించున ప్రేర్యుడుచున్న నితరమండలముల వారి కుత్సాహము తఱుగుననియు, కృష్ణా గోదావరి మండలముల నితర తెలంగాణ వరజాధి కారయొక్కలైన వారిపేర్లన్నియుఁ బ్రకటితములు గాక రాజు లందఱుపేర్లన్నియుఁ బ్రకటితముల నున్నవేళ మేర్పడి యుండుట వరణ సద్ధతిని లోకమున్నదనియు, ఇతర తెలంగాణ వారిని బోత్సాహ మండలయు నన్న 12 జిల్లాలవై నొకవర్ణత్వ గౌరవ మొకసారి పొందిన తెలంగాణ (రాజు పూర్వముండిను. ఈ రాజుగారు వారి బంధువులనఁట) మరల పొందుట యుక్తము గాదనియు, ఈ గౌరవమునకై ప్రయత్నించిన రెడ్డిగారి రీసా కృతకృత్యులగుట వ్యాధ్యమనియు, వరజాధి కాయము గమనించ వలసియున్నది. చుట్టము, రాజుగారు విశాఖపట్టణ పారిశుధ్య సమూహ్యత్వలై వ్యాపకాది గనుప్రకృష్టులై యుండియు, స్థానికసభల ప్రతినిధి గాక బ్రయత్నింక వండ్రెండు జిల్లాల కాక స్థానమైన యాప్రాతినిధ్య మభ్యర్థించుచున్నాడు. వ్యవసాయముభవముగూర్చి రెడ్డిగారిచే మిదైవే దీపమై యున్నది. సభాకార్యములు జనప్రభుల కలయు నాంగ్ల భాషా పరిచయము గలదు.

ఈ విషయముల నాలోచించి వరజాధి కారము గల భూస్వాములు జూలై రిలేటి తమవరణముల సారీ కరింతురాక దేశాభిమాని.

సర్ ఆలీ ఇమాముగారి సతిమరణము

రాజకలసిధి గారంపిన తంజివార్త

బాంకిపూరు, జూలై 6:— "నేనును మెయ్యుఫర్ల ప్రభివ్యయు తమకు గలగిన సన్మయనకు దుఃఖించుచు మాదివారములు దెలుపుచున్నామని" రాజకలసిధి గారు సర్ ఆలీ ఇమాముగారికి తంజివార్త బుపి.

పంజాబు లెఫ్టెనెంటు గవర్నరు, ఓడమర్ ప్రభివ్య వేనర్ ఒసాన్ రాష్ట్రముల లెఫ్టెనెంటు గవర్నరు ఆనబలి ల్ డ్లాడ్ హిల్, సర్ జాన్ మూర్ ల్ గార్ల వద్దనుండియు, బికా నీరు, వారణాశి, కళుర్గల, పాటియాలా మహారాజుల వద్దనుండియు, రాంపూరు వచాబు గారి వద్దనుండియు, లంబోడి లాహూరు సాహేబు గారి వద్దనుండియు, జంగీర్ బామరాజుగారి వద్దనుండియు, సర్ పాలానజంగు, సర్ ఇబ్రహీం రహీంతుల్లా, సహజ్ జుల్ ఫిక్ ఆలిఖాన్, జనరల్ సర్ జేబర్ హుసూర్ జంగు, సర్ ఆర్ క్లడేవ్ ఎర్ల్, వ్యాపకమూర్తి శాహిబ్ ఆనరబిల్ ఆచార్యార్ గార్లు మన్నగు వారివద్దనుండియు తంజివార్తలు వచ్చినవి.

జర్నల్ సాదుమా విజయ ప్రార్థనలు.

మద్రసులు శిక్షింపబడుట.

రంగపూర్, జూలై 4:— మద్రసు ఒరాము సభచే నీ జర్నలు సాదుమా విజయములొక ప్రార్థనలు చేయుచుండిరిని బంధించబడిరి. ఒక సంవత్సరపు నిర్బంధసేకరయైనను లేక రాజదోహము తలంచకుండునట్లు ఒక సంవత్సరము పూచీ యెనను వారికి విధింపబడినది.

నర్సపురము టైలరువారశాల.

సంవత్సరోత్సవము.

[చాగంటి శంకర శాస్త్రి గారు]

సమయమిది మాతృకార్యము + చక్కచెట్టు తియ్యనిగాంచు గానెల + తల్లి మురియు చిన్న తనమున నుండియుం + జేదండి, నకల పురుషార్థకలికిం + సాధనము వినులవద్దగ్రవం బుయెం + వేడ్కెజెప్పి, విద్యలం దిన్ని శాఖల + విషయములను నిపుణమతి జాల యాపించి + నేర్పి నేర్పి, వృద్ధివొందంగ శ్రీల న + మృద్ధి జెలగ, మిశుల నధికారసంపత్తి + మిశుల మనగ, కీర్తికాంతకు చేజిట్టి + క్రీడపల్లవి, కలయు దారల నిర్మించి + వదలు మాత ప్రతిఫలంబేమి మదిగోరు + నుతులకలం నత్వమునానీ మనెం + నైర్వృతదలి, ద్వైభావంబునో న్రుక్తు + తుణుముంక, నరిసిపోషించు చిన్ని + సాయంబుకన్న భావ మంగున టైలరు + పాతశాల కూర్చుంతులార! యోజించు + కొనకడు మీర, నుతుల శ్రేణుంబు కలహార + జూలియాలి, తనములెందలొ గలకే + భవ్యనందు, నందకును గూడ నభివృద్ధి + న నుండ, పొంగుటే మియుగన్నట్టి + పుణ్యమునక, ఫలముగా నెంచి హర్షింక + కలయుండ్రో! లేక, జననిని కొదవిన + తమిన్లెం, బాప యత్నంబు కల్గుంగ + కలయుండ్రో! పుత్రధర్మంబు నెఱవంగ + బూనుండ్రయ్య! కోనసాయంబు నెన్నంగ + గొంచెయ్య! కష్టమోర్వంగ విషయము గట్టుండ్రయ్య! వెనక దీనుంగ జూములు + కట్టికనము, కాన మందజ జేసుంగ + వదగుండ్రయ్య! సమయమిది మాతృకార్యము చక్కచెట్టు, అందఱునగూడ నమమాడే + నగమరియు, నెఱరియంటనో మెడ్డికా + విది యెటింగి, యెవరికినివారే తనిసేయు + విషయముదన, జనోహృదయంబులొచ్చి + జయముకాదు, కలిమిగలిగిన లాభంబు + కలగక బోదు, పేరుప్రభావము లెట్లున్న + విలవలేదు, నియాలేవందు వంకలు + నెప్పరారు, అరిదిరికిగూడ నింతంక + యెంగలక, భక్తికార్యులచరణంబు + తిప్పరారు, ఆంధ్రజనమహాసభ తీవ + మాతృకదలచి, ఆంధ్రసోదర నత్వమాంబాలి నెంచి, గ్రాలుబాతీయ సత్కల + కాలం గాంచి, ఆంధ్రదేశంబునందు + నన్ని నెం, వాఙ్మయంబందు మతీ + యాంధ్రభావయంబు, విద్యయందు + జీవి + విద్యులందు, ఆంధ్రయాదర్శులయందు + నాంధ్రులందు, అంతురించియుం దెంపొంది + ములయన్న, నూతనోజ్జీవమొప్పి + నూతనకళ, నూతనాంధ్రోద్యమంబు + నీర్మిదలచి, ముందు విద్యాభివృద్ధియే + ముఖ్యవృద్ధి, సర్వ మాతృమధ్యమందు + సంస్కరించి, చేయవలసిన భర్మంబు + చింతజేసి, మాతృపాతశాలామణి + మంచినూర్చి, కలయు సాములు నేయంగ + గలెటిజేరి భారతానీ వద్దం + సంకమచ్చ, ప్రస్తుతపు దీవదళకండి + సామగచ్చ, బహుళ భూగోళ నుభులంక + వదయగచ్చ, దేశమాతకు నేనించి + తీరకభక్తి, దివ్యవదనిం దుదిని సా + ధింపగచ్చ.

ఎన్ ఎల్ బాగ్గీ గారు వ్యక్తము లగుట.

ఈ నెల 5 వ తేదీ బుధవారము గాను రాత్రి 8 గంటలలో ఎన్. ఎల్. బాగ్గీ గారు వ్యక్తమొందిరి. మీపుడు రంగపూరు జిల్లామేజిస్ట్రేటు గానండించిన కొన్ని సంవత్సరములు కలత్రాలో నాల్గవరాజధాని మేజిస్ట్రేటు గా తనిచేసిరి.

నూజవీడు ప్రస్తుతేసు

జాయంటు మేజిస్ట్రేటు ఎదుట.

(నూ ప్రత్యేకవిలేజులను వర్ణించి)

నూజవీడు, జూలై 6:—నూజవీడు ప్రస్తుతేసులో ఫర్యాదుపత్రపు వ్యాధునాది, ఆస్పరను గారు నేడు తిరిగి తమవారమును ప్రారంభించిరి.

నిన్ను మధ్యాహ్నము ఫలాహారములైన తయారత తిరిగి కోర్టు సమావేశమై ఆస్పరను గారు వాదించుచు నిట్లు తెలియ జేసిరి:—

మల్లిఖార్జునరావుగారు ముద్దయికి మేజిస్ట్రేటు. ముద్దయి కర్డ తీరముగ గడుపుచున్నాడు. వారికి ఆస్తివిశేషముగ లేదు. వారికి చాల స్థిరాస్తి యున్నదని ముద్దయి వాపోయి తలచుచున్నాడు. చాలస్థిరాస్తి గలదని నిరూపించుటకు నందరికొకటి దస్తావేజులను దాఖలు చేసినప్పటికిని మల్లిఖార్జునరావుగారికి రెండు ఎకరముల భూమియు ఒకయిల్లును తప్ప యితరస్థిరాస్తి యేమియు లేదు. వీరిని విన్నపింపిండ్ల పోచి చదువుచేయించి ఉపయోగమును పెండ్లిని వాదయి చేసినాడు. వీరికిని ముద్దయి:ట్లో ముద్దయి గుండుకుడింద నున్నాడు. వీరికి ముద్దయి నెలకు రూ 60 లు జీతములు ఇచ్చుచున్నాడు. 21-9-14 తేదీనుండి ముద్దయి కత్తుమన దిశాలిద వీరు దస్తావేజు చేయుచున్నాడు. కేసు దాఖలగువరకు వీరికి చొక్కాలు, లాగులు వట్టుకూలి, బండిభక్తులు, రయిజుభక్తులు, ఫలహారము భక్తులు, మంగళిభక్తులు, అనాదగర్వనండి ముద్దయి యిచ్చినటుల పద్దులు కనుపించుచున్నవి. వీరికేకాదు. వీరిభార్యకుడైన రవికె తట్టుకూలి మొదలు బండిభక్తులు, మండుభక్తులు, చీరలు, రవికెలు, గాజులు మున్నగువానిని ముద్దయి ఇచ్చినాడు. భర్త వీమాత్రపు నిలిచియుండెన నీమాత్రముభక్తు భార్యనిమిత్తము చేసియుండును. నాదయి యియ్యవలసిన జరూరు లేదు. వీరి మామగారికి, బంధువులకు, వాయనమ్మగారికి, నితర బంధువులకు బండిభక్తులు మున్నగువానిని ముద్దయి యిచ్చుచుండెను. వీరు ముద్దయి:ద్ద నెలకు రూ 60 లు జీతము పుచ్చుకొనుచుండిరి.

ఇంతటి ఆస్తివలన ప్రాంతరీతిని ప్రాయంచుకొని ప్రస్తుతాలాకు 70 వేలకు ముద్దయి అప్పు నిచ్చెను. వీరు చాల స్థితిగలవారని ముద్దయి చెప్పవచ్చుదుగాని ఆమాట వాస్తవమే యెనయెడల వీరికి, భార్యకు, బంధువులకు స్వల్ప భక్తులను సంపాదించు ముద్దయి యియ్యవలసిన జరూరు కనుపించదు. ముద్దయికి వీరికిని జరిగిన కత్తును మున్నగునవి లాలాచియె యున్నవి.

చాలసామ్యము ప్రస్తావించునట్లు నిలువయుండుననినను, వీరిసామ్యము కట్టికి వచ్చి వచ్చిచేయ వలయుననిగాని ప్రస్తు సామ్యము ఊరకయించుకూడదు. ఎంత ఎక్కువకట్టికచ్చినను కేసును ప్రాంతరీతినిమీద ప్రస్తుసామ్యము అప్పీయకూడదు. ప్రాంతరీతిని అప్పు తీసికొనినటుల నిరూపించుననిగాని అప్పీచ్చిన సామ్యము నిష్కర్మముగా రాబట్టబాలదు. కేసులు కేసులు తీసికొనిన భూములను హామియముగాని ప్రస్తుసామ్య అప్పీయకూడదు. ఈవిషయము కృత్రిమిట్టికి స్పష్టముగా తెలియదు. కేసులను ప్రాంతరీతిని వ్రాయించుకొని తనస్వంత సామ్యమును ముద్దయి అప్పీచ్చి యుండలేదుగానా. ప్రస్తు సామ్యము కేసులను ప్రాంతరీతిని వ్రాయించుకొని స్థిరాస్తి హామియకూడ ఎంచుకు అప్పు యిచ్చినాడు. అట్లుసామ్యము అప్పుయటలే ముద్దయి నేరము చేసినట్లుచున్నది.

మల్లిఖార్జున రావుగారికి ఆరణ్య అప్పీయకు కావలసి కచ్చెనకి "ఫలాహారానికి వాడు కావలె"నని వారు చెప్పలేదు. ముద్దయి యింటిలో వాడున్నాడు. వారిద్దరు ఎల్లప్పుడు కలసి మాట్లాడుచుండుటగానా. అట్టి సంధర్భములో నుత్తరమేల వ్రాయవలసినప్పుడు? ఎక్కువ కట్టికి ముద్దయి అశ్రవణముండునని చెప్పించుట వలె లేదు. తన అదనరమును జరుపుకొనుటకై ముద్దయి ఇట్లు ఉత్తరమును వ్రాయించెను. 1914 సంవత్సరము జూలై నెలలో ముద్దయి వీరికి లక్షరూపాయలు అప్పు నిచ్చెను. తనవారత వాడుముగజాలకే మరి 94 వేలు అప్పు నిచ్చెను. ఇది కేవలము అబద్ధము. మామగారియింటిలో మేసలుకున్నాడు. కలక ఊరక చూపుటకై కాగితములమీద వ్యవహారము గుఱుటచేసెను.

తన పూచీయిన ట్రిపుసామ్యము మల్లిఖార్జున రావుగారికి ముద్దయి అప్పు యిచ్చిరిన చెప్పటవలన పరియోజన మేమియు లేదు. దమ్మడిదగ్గర నుండి ముద్దయి జవాబుచెప్ప

వలెను. చాల సామ్యము ముద్దయి మల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పు యిచ్చినట్లు చెప్పినయెడల నెవ్వరును నమ్మరు. 70 వేలు మల్లిఖార్జునరావుగారికి ఎందుకు కావలసి వచ్చెను? కొన్ని భూములు మల్లిఖార్జున రావుగారికి ముద్దయి కత్తులకు యిచ్చినాడు. కత్తులు వాట్లను తాను తిరిగి తాకట్టు పెట్టి ముద్దయి వీరికి 94 వేలు అప్పు యిచ్చినాడు. మేసలునియందుగల ప్రేమవలన నుదితముగా 94 వేలు ఇచ్చివాడనిన నమ్ముటకు కొంత అవకాశము కలదు. కాని నిజముగ నితరసామ్య అప్పు యిచ్చినట్లు చెప్పినయెడల యెవరైన నమ్ముదురా?

13-2-15 తేదీని ముద్దయి మల్లిఖార్జున రావుగారికి కత్తులు వ్రాసినాడు. 16-2-15 తేదీని కత్తులు రిజిస్టరీచేసినాడు. రిజిస్టరీ తేదీకి ఒకరోజుభార్యమే(15-2-15 తేదీని)మల్లిఖార్జున రావుగారు తాకట్టు పెట్టవలసినంతకు కావలసిన స్థాంపుకూడ కొనిరి. తాకట్టు పెట్టించుకొననే గాని నిజముగ తనభాసామ్యము చెల్లించలేదు. ఆసామ్య ముద్దయి:ద్ద నుండినయెడల రెడ్డి గూడెము తాలూకు వాకి ఎందుకు తీర్చలేదు? ఆసామ్య ఎక్కడనుంచి ముద్దయికి వచ్చినది?

94 వేలు మల్లిఖార్జునరావు గారికి నూటికి వాలుగు రూపాయల కట్టికి ఇచ్చెను. ఆసామ్య 11 సంవత్సరముల పిమ్మట తిరిగి ముద్దయికి ఇచ్చేలాగున వరకున్నది. రెడ్డి గూడెము వాకి నూటికి లోమిదిరూపాయల కట్టితోనుండెను. అప్పు తీర్చుచు శంకరరావుగారు సొందలేయెయిండ్లది. ఎవరైనను ఎక్కువ కట్టితో వాకియొందుకొని తక్కువ కట్టికి 11 సంవత్సరముల పిమ్మట ఇచ్చేవరకునో అప్పునిచ్చువా? నిజముగ వారు అప్పుపుచ్చుకొనిన సామ్య మల్లిఖార్జునరావుగారికి చేయుండలేదు. సామ్య ముద్దయి ఇవనభోషణము లోనే యున్నది.

1-3-15 బ్యాంకుకు ఇయ్యవలసిన ఇవన:యెను వేలకు ముద్దయి ఇచ్చిచేసెను. ఆసామ్య ఎచటనుండి వచ్చెను? ప్రస్తు సామ్యనే తీసికొనివెల్లి అప్పుతీర్చినటుల వ్రాసుదుగదా. అందుకుగాను మధ్య మల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పు ఇచ్చినటుల కల్పించినాడు. మల్లిఖార్జునరావుగారికి ముద్దయి యిచ్చినభూముల తాలూకు పట్టుకు ముద్దయి:ద్దలో దాఖలుచేసెను. 18-2-15 తేదీని పుర్యూరు రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసులో మల్లిఖార్జున రావుగారు ముచ్చిలివాణిరిజిస్ట్రేషన్ చేయించుటకై వెళ్లినందున ముస వారికి సామ్యులకును బండిభక్తులను సుయతముద్దయి చెల్లించెను. ఇది అంతయు ముద్దయి స్వంతమిదే. ట్రిపు తాలూకు మల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పు ఇచ్చియు చూసిన 70 వేలలో ఒక వేల యిచ్చి రూపాయలు రిజిస్ట్రేషన్ వగైరాలకు ఖర్చుపడెను. 69 వేలు మిగిలినవి. మొదట శంకరరావుగారికి వాలుగువేలు మినహాయించగా ఇకను 65 వేలు మిగిలినవి. ఇందులోనుంచి 64 వేలు మల్లిఖార్జునరావుగారి వరంగానెంచి ముద్దయి తనవేర బ్యాంకులో వేయించెను. మల్లిఖార్జునరావుగారు బ్యాంకులో నోట్లరూపకముగ సామ్య నిచ్చెను. ఆనెలనే శంకరరావుగారు బ్యాంకులో తనహాండ్లని మార్చుకొనిరి. వీరికి నోట్లకు ఇచ్చిరి. ఆ నోట్ల నెంబర్లకు శంకరరావుగారు తమ పుస్తకములో వ్రాసికొనిరి. నేషనలు బ్యాంకులోకూడ ఆనోట్ల నెంబర్ల వ్రాయబడినవి ఆపుస్తకము లోని నెంబర్ల శంకర రావుగారి నెంబర్ల పరిపాలయెడివి. అప్పుడు ముద్దయి నేరము బట్టబయలుయ్యెడిది. కాని బ్యాంకులోని పుస్తకము మాయమైనది. పుస్తకము 2 అడుగులపొడుగు. అంగుళమున్నరమందము. ఒకచేతితో నువ్వి ఎత్తబాలదు, ఇనుకవెట్టెలో వాపు పుస్తకముంచుదును. అట్టి పుస్తకముకన్పించదయ్యెను. మేము పుస్తకమును మాయముచేయుటకు అగరరములేదు. ఆపుస్తకముండినయెడల ఆనెంబర్లనే మాసాక్షి శంకర రావుగారి పుస్తకములోకి ఎక్కించియుండుము. అయినను నేషనలు బ్యాంకులోని రూపాయలే శంకరరావుగారికి ఇచ్చినటుల దాఖలుచేయుటవారు అగరరములేదు. బ్యాంకువారు నోట్లను ఇచ్చిరి. బ్యాంకులో మల్లిఖార్జున రావుగారు నోట్ల నిచ్చిరిన చెప్పినచాలును. అది రుజువుచేసినాము.

ముద్దయి వైదరాబాదులో అప్పుతెచ్చిరిన మొదట ఎందుకు చెప్పలేదు? గవర్నమెంటు పత్రములు తాకట్టు పెట్టి అప్పుతెచ్చుకొను చాలాసామ్య దాచితినినచెప్పిన నమ్మ వారు గలరా? బందరునుంచి శంకరరావుగారివేర హాండ్ల

వ్రాసినప్పుడు ముద్దయికి బ్యాంకులో సామ్యులేదు. మరుచటి దినమున మల్లిఖార్జునరావుగారిబ్యాంకు సామ్యునుపంపి బ్యాంకులో చెల్లించినదని శంకరరావుగారు తమహాండ్లని మార్చుకొనిరి.

1916 లో ముద్దయికి ఒకలక్షరూపాయ, రెండులక్షల గవర్నమెంటు పత్రములు ఉన్నవి. 1908 లో రెండులక్షల గవర్నమెంటు పత్రములకుగాను 1914, 1915 లో 1,46,000 గవర్నమెంటు పత్రములయ్యెను. నిజవలతు, గవర్నమెంటు పత్రములలో తగ్గిలోయినబాబుకు 54,000 వేలు మొత్తము 1,54,000 ముద్దయివద్ద ఉన్నదనుకొందును. అయితే మల్లిఖార్జున రావుగారికి 1,94,000 అప్పు ఎటులియ్య గలిగెను? అంత సామ్య నిచ్చియుండబాలదు.

16-1-18 తేదీని ముద్దయి 40 వేలకు చుదాగిన బ్యాంకులో వేసినాడు. 8-7-18 తేదీని సామ్యును బ్యాంకులోనుంచి తీసికొనినాడు. ఆ రోజుననే హైస్కూలు తాలూకు 19 వేలకు కూడ తీసికొన్నాడు. ఆ తేదీని సామ్యును కచ్చెంటు అక్కొంటు క్రింద బ్యాంకులో ఉంచినాడు.

1918 ఆగస్టు పిమ్మట పంకొమ్మిని వేలకు ముద్దయి ఖచ్చు పెట్టుకొని 19-11-18 తేదీని తిరిగి సామ్యును బ్యాంకులో వేసినాడు. ఆ తేదీననే తన స్వంతము క్రింద 21 వేలకు మాత్రమే బ్యాంకులో వేసినాడు. 8-7-18 తేదీని ముద్దయికి బ్యాంకులోనున్న 40 వేలు ఏమయ్యెను? ఆ డెయిలీనుంచి హైస్కూలు తాలూకు తాను వినియోగించుకొన్న 19 వేలు స్కూలుల తక్కి క్రింద బ్యాంకులో వేసుగా తన స్వంతము క్రింద 21 వేలు మాత్రమే మిగిలెను 21 వేలకు బ్యాంకులో వేసెను.

17-7-14 మొదలు 29-7-14 వరకు ట్రిపుతాలూకు 10 వేలు ముద్దయివద్ద నుండెను. 30-7-14 తేదీని తాను లోగడ ఇచ్చిన బాబుకు 5 వేలకు చెల్లు పెట్టుకొన్నాడు.

అప్పుడు ట్రిపుతాలూకు 8 వేలు ముద్దయివద్ద యుండెను. ఆ సామ్యును ఇయ్యవలసిన యుండెను గనుక ఎనిమిది వేలకుకూడ బ్యాంకులో వేసెను. ఆ సామ్యును బ్యాంకులో వేసుగా ముద్దయికి స్వంతముక్రింద 12 వేలుమాత్రమే మిగిలెను. పండ్లెండువేలకు ముద్దయి 29-7-14 తేదీని బ్యాంకులో వేసికొనెను. ఆ రోజుననే ట్రిపుతాలూకు 58 వేలకుకూడా బ్యాంకులో వేసినాడు.

మల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పు ఇచ్చిన 70 వేలకు తక్కువబడిన రెండువేలకు మహాలక్ష్మమ్మగారివద్ద బదులు పుచ్చుకొన్నటుల ముద్దయి చూపించెను. కాని అది కూడ నిజముగ ప్రస్తుసామ్య యే యున్నది.

ట్రిపు తాలూకు సామ్యును, ఎప్పుడు ఖచ్చు పెట్టెనో అప్పటినుంచి ముద్దయి చేతులలో దెచ్చు ఆచటలేదు. అప్పటి నుంచియే గవర్నమెంటు పత్రములను తాకట్టు పెట్టుట, బ్యాంకులో అప్పుపుచ్చుకొనునీతి ముద్దయికి సంప్రాప్తమైనది. నర్సారావువేట రాణిగారికి చెల్లించవలసిన ఇవనదియెందువేలకు గవర్నమెంటుపత్రములను తనిఖా పెట్టవలసినవచ్చెను.

ఆస్పరను గారి వాదము పూర్తికా లేదు.

రంగూనువార్తలు.

అమెరికను స్వాతంత్ర్యదినము.

రంగూను, జూలై 6:—ఈమాసము 4 వ తేదీ అమెరికను స్వాతంత్ర్యదినము గనుక 9 వో హోకోర్టు బట్టరు గారు రంగూనులో రెండవ అమెరికను రాయబారియైన ఆస్టోర్ గారికి తమ యుల్నాహమును చెబుచు ఉత్తరము వ్రాసిరి. (ప్రేమపూరితముగ ఈయుత్తరమునకు బట్టరు గారి నభినందించుచు ఆస్టోర్ గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. బట్టరు గారి యుత్తరము రంగూనునందలి అమెరికను పౌరుల కందరికిని తెలియునట్లు ఆస్టోర్ గారు దానిని అమెరికను బాప్టిస్టు మిషనరీఫరుడగు పిన్నె గారికి పంపి ఆసాయంకాలమున జరుగు ప్రార్థన సమావేశ సమయమున చదువున ప్రార్థనచేసిరి. 38 మంది బోధకులును, 34 మంది ఆమెరికనులు, 4 గురు కెనాడా దేశీయులును సమావేశమైరి. అమెరికను బాప్టిస్టు మిషనరీవారి కృతజ్ఞతను తెలుపుదని పిన్నె గారు ఆస్టోర్ గారికి వ్రాసిరి.

రాజప్రతినిధిగారి సందర్శనము.

ఈ సాయంకాలము ఇట్లు ప్రకటించబడినది:— రాజప్రతినిధిగారు రాబోవు దినంబకు 1వ తేదీని రంగూను పురుషుల సందర్శించెదరు. దినంబకు 5వ తేదీనబహు వారు రంగూనులో నేయుండి తదనంతరము మన్యపురములకు బోవుదురు.

బమ్మెర పోతరాజు

I

జయంతి గాను జరుపవలయును ముఖ్య పూర్ణిమాను ముఖ్య ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు ప్రకటించి దిల్లు ప్రాయముగాను:-

ఆంధ్ర కవిత్వలలితం డగు బమ్మెర పోతరాజు నివాసము కడపనుండెనుదలి యొంటిమిట్టయని కొందఱును, గోల కొండ దేశముగాని యోగ్యులని మఱి కొందఱును గలకాలము నుండి వాదించుచున్నారు. గతానుగతికముగా నొంటిమిట్టవాదము సంకీర్ణించినవారిలోనే నేనింతవఱకు జేయుచున్నాను. కాని 1914-15 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో నేనొకరికొకరికి బోధించు డేమిది దినము లచ్చట నుండుట తిట్టినంతగా వాకాలమున నేను విని కన్నదానిని బట్టియు, నిటీవల వాక్యం దెలియవచ్చిన కొన్ని విషయములం బట్టియు బోతరాజువార్యుల డోయగంటి ప్రాంతమువారి దేశవాదము బలవత్తరమని గాక పురుషులతోచుచున్నది. ఈ రెండువాదములకు గల యాధారములు వాక్యం దెలిసింపఁజేయు వివరించెదను. ఇంతకుపై సభి కముగా నెవ్వరికయిన దెలిసినవో వారద్దానిం బ్రకటింతురు గాక యనియల బండితుల ప్రయోజనముల నన్నింటిని వివృతము పాత బుద్ధితో వివృతించి సత్యమును జేల్తురనియల బాగ్గించెదను ఈవాదమున కధారములగు ముఖ్యముగా లెవ్వరియె:-

పోతరాజుయొక్కయు, భాగవతములో శిథిలములయిన భాగముల బూరించిన యితర కవులయొక్కయు నింటిపేళ్లు

పోతరాజు గంగాతీరమునందు మహేశ్వర ధ్యానము నేయు నననమున రామభద్రులకు ప్రత్యక్షులుగా భాగవతమున దెలిగింపు మని యనజ్ఞులయ్యె ననుట.

రామభద్రునిచే ననుజ్ఞాతుండై పోతన కొన్ని దినములకు నేకశిలాగరంబునకుం జనుడెంచి యందు గురువృద్ధులుభవంబు జనానుజ్ఞాతుండై కృతి యారంభించెననుట

పోతరాజు భోగినీదండకము రావు సర్వజ్ఞసింగము నేని ప్రేరణనుచే రచించె ననుజనకుతి.

ఇతరము లగుజనకుతులు.

భాగవతాంధ్రభాషావిశేషములు.

పోతరాజు నింటిపేరు బమ్మెరవా రయినట్లు భాగవతములో రెండు మూడు వోలుల నున్నది. ఇది నిర్వచనాంశము కదా! ఇది గ్రామముగాను గలపట్టుచున్నది బమ్మెర యనుగ్రామ మొకటికి రమారమి మూడవదూరములో నల్లగొండనుండలమందు చేర్చాల తాలూకాలో నున్నది. తీని నచ్చట జనులు సాధారణముగా బమ్మెర యని పిలుతురు. ఈపేరుగలగ్రామము మఱియొక్క పక్కడనున్నట్లు తెలియరాలేదు. కావున, పోతరాజు నింటిపేర బమ్మెరను బట్టియే పుట్టినదని యూహించవచ్చును. మఱియు, భాగవతము సంపద స్కంధము బొప్పాకామత్యపుత్రుడగు గంగకాత్యాయను, వస్త్రస్కంధము నేర్పూరి సింగయ్యయ, నేకాదశ ద్వాదశ స్కంధములు పోతరాజువార్య ప్రయోజ్యుడగు వెలిగండల వారయయల దెలిగించినట్లు ప్రతులలో నున్నది. గంగకాత్యాయని యింటిపేరు మఱుక దెలియదు. ఏర్పూరును గ్రామము గోలకొండదేశముగాని నల్లగొండనుండలములోను, వెలిగండల యనుగ్రామ మదేశమున వ్రాత్యము వెలిగండలజిల్లాయనియు, నిప్పుడు కరీంనగరుజిల్లా యనియు వ్యవహారము గల మండల మందును గలవు. ఈ గ్రామములంబట్టియే సింగయ వారయల యింటిపేళ్లు పుట్టినవని యూహించదగు. బమ్మెర, ఏర్పూరు, వెలిగండలయు నోకరిగంటి ప్రాంతదేశములో నుండుటచే నాయింటిపేళ్లు గలవా రాదేశమువారియూహించుట యనమం జనము కాదు.

కాని, యాయింటిపేళ్లు గలవారితరదేశములకుం బోయి యచ్చట నిరసించి యుండఁగూడగా యని యొంటిమిట్టవాదు లాక్షేపింపవచ్చును. ప్రస్తుతము తూర్పుదేశముం దున్న గోల కొండ వేపాదులయొక్కయు, నెలక బుల్లలయొక్కయు నింటి పేళ్లుగల గ్రామముల నేకములు గోలకొండ దేశముగా నున్నవి. దీనినిబట్టి యాగృహవాదులు గలవారు తొలక గోలకొండ దేశమునుండి వచ్చి వారని తేలుచున్నది. ఆ ప్రకారమే బమ్మెర వారు, వెలిగండలవారు, ఏర్పూరువారు దనుకము గ్రామముల నుండి వచ్చి యొంటిమిట్ట ప్రాంతమున స్థిరపడియుండిన నుండవచ్చును. కాని యాయింటిపేళ్లు గలవారు పోతరాజుకాలమున దొంటిమిట్ట ప్రాంతమున నుండి రనుటకు దగిన యాధారములు కలదుడని గాని యాయాక్షేపమునకు బలము లేదు. అట్టి యాధారములు లేనవో నాయింటిపేళ్లు గలవారు గోలకొండ దేశమున నుండిరనియే యూహించవలసి యుండును.

గ్రంథరచనకు ముఖమును జెప్పయల బోతరాజు "మది యపూర్వ జన్మనమాత్రమంతి తక్షణలంబున శ్రీమన్నారాయణ కథాప్రపంచవరచాక్షరమండలమై యొక్కరాకానికాకాలంబున సోమోపరాగంబు రాక గనుంగొని సజ్జవాను మతంబున నభింకమకుభ్రమమత్తుంగభంగ యగుంగతుం జని తుంజలిడి వెడలి మనాసీయమంజులపులిస ప్రదేశంబున మహేశ్వరధ్యానంబు నేయుచు గించిమిట్టలితలచనుండ నై యున్నయెడ" రాజముఖ్యుల డొక్కఁడు ప్రత్యక్షమై "రామ భద్రుండ మహామాంకతంబుగా శ్రీమహాభాగవతంబున దెలుగునేయును. నీకు భవబంధంబులు వెను నని యనతిచ్చి తిరోహితుండయ్యె" నని వ్రాసెను. పోతరాజు స్వానుమతేన "గంగ" యేది యో నిర్ణయించవలసియున్నది. గంగ యను పేరు సాధారణముగా భాగీరథికి రూఢయ్యయున్నది. కాని, యచ్చట వాడుకయు సరిపోవునట్లు లేదు. భాగీరథి యొకగంటి కాకాలములో "గొన్ని దినములు" ప్రయాణమునకుం దెగడుదూరము. ఒంటిమిట్ట కంఠకుం దెను దూరము. ఒంటిమిట్ట నుండి గాని, యొకగంటికుండి గాని పోతన చంద్రగవాణ నిమిత్తము స్వానుమతే యంతిదూరము పోయియుండఁజ.

పోయె నన్నవోగంగ యేకశిలాగరమునకు "గొన్ని దినములు" ప్రయాణములో నున్న దనుమాట తప్పును. కావున నీసందర్భమున గంగ యనఁగా భాగీరథి కాదని చెప్పవలసియున్నది.

అట్లయినవో మది మఱి యేదనియెయ్యును? సుప్రసిద్ధ మయిన పుణ్యక్షేత్రమై యుండవలయును. ఆ సది గోదావరము తోచుచున్నది. గోదావరి యొకగంటికి బదియవద దూరమున నున్నది. వాలుగయిదుదినముల ప్రయాణము. ఈసదికి గోలకొండ దేశమునందలి "గంగ" యను సంజ్ఞ రూఢ మయ్యున్నది.

ఇది నిర్వచనము. ఆదేశమువారు తర్కదినములందు గోదావరి స్వానుమతం దలచుగా వెల్లువలను. ఒంటిమిట్టకు సమీపములో నిట్టిది లే, గాని కీర్తియెనునొద్ద గృష్ణానది యున్నది. అప్రీతేమిం దానదికి "పాతాళగంగ" యను సంజ్ఞ కావలయు లందుగలదు. కాని కీర్తియెనునొద్ద యిప్పుడే కవు సాధ్యము. పూర్వము కవులకుగా నుండవలయును. ఈయాత్రకు బోవువాడు శివరాత్రికి గాని, వసంతవరాత్రిములందు గాని పోవువాడు. ఇతర వర్షములందుండు బోవు వాచారము లేదు. పోయినను కీర్తియెను మొదట బోయి యక్కడనుండి త్రిందకి దిగి నదిలో స్నానముచేసి తిరిగి యాయయ నొద్దకుం బోవలయును. శివపూజాధురంధరుండగుపోతన మట్లు పోయినాడనను, కీర్తియెనునొద్ద యునునల్లికాక్షునవేర్చొనక యుండదు. అప్రీతారమే గంగాస్నానముకై కాకిం గాని, పర్యాయకుం గాని పోయి యుండినవో వాట్లములను నచటకుండు దేశ తమన వేర్చొనకయుండదు. ఈ పాతాళము బట్టి రామ భద్రుడు పోతనకు గలబడినది గోదావరీతీరమునైయుండును గాని భాగీరథీతీరముండు గాదు; కృష్ణాతీరముండు గాదని తేలుచున్నది. ఈనిర్ణయ మొకగంటివాదమున నిర్వచనముగా బలవఱుచుచున్నది.

ఒంటిమిట్టలో గోదావరముస్వామియాలము నున్న దనియు, నీగోదావరముస్వామియే భాగవతకృతికతి యగుగా మధ్యకుం దుండు, నిందువేరే బోతన యొంటిమిట్టవాం దని తేలుచున్న దనియు నొంటిమిట్టవాదులు వాదించుచున్నారు. కాని, యావాద మంత వరసము గా లేదు. కవి తనకు ధ్యానములో దొండవారకు రామభద్రుం దని చెప్పెను, గాని యేకశిలాగరముండుండు దేవుం దని చెప్పియుండలేదు. ఆశ్వాసాద్యంతవస్త్రములం బట్టి జాచినను గృతికతి వివ్వనవారమై యున్నవంతకుండు జనించిన మహాపురుషుం దనియే యేర్పడుచున్నది. కాని యొంటిమిట్టలో నెవని గోదావరముస్వామి యనుట కధారములు కలదునను లేదు. ఒంటిమిట్టలో గోదావరముస్వామియాలము మున్నంత యాత్రాన పోతరాజు కక్కడివాం దనుట యుక్తముగాదు.

తన్నుకలవల మృతినొందుట: — బదుల్లా అను పురమున అబ్దుల్ హాజి అను మహమ్మదీయ రక్షకుడు ఒకసింహాళియ నునుపుని వాత్సవేనని బల్లుకొనబడెను. ఆరక్షకుడు తన దుకాణము నుండర తిరువులాడుచు, సింహాళియ నునుపుని కాళ్ళతో ఎగిరితీవెను. ఈతావులనట్లే అతడు వెంటనే మరణించెను. ప్రిహంగుగమువై చెప్పితరులకులన మరణము గలిగిన దని వైద్యపరీక్షకుడు చెప్పెను. ఊతక తెన్నెనని మేజిస్ట్రేటు ముద్రయై నేరము మోసి 100 రూపాయల జూర్యవాద్యున ను లేక 3 మాసముల కేరకేతుయైనను విధించెను.

అమృతాంజనం డిపోవారి దినే వ్యవధములు. నుఖభోగిమాత్రలు. డబ్బి 1-కి 1 8 నుఖభోగిత్రైలము. డిబ్బి, పుష్పకు 1 0 రోమహరి. వెండ్రుకలు ఊడులకు 0 8 కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు. ఉబ్బినములకు 1 0 సుందరీత్రైలము. ముఖకాంతికి 0 8 శిరోవేదనమాత్రలు. తలనొప్పలకు 0 12 నేత్రాంజనము. కంటివ్యాధులకు 0 4 జంతువాతహరి. ఎమిడికలకు 0 0 ఉబ్బినములకు మందు. సీసా 1-కి 1 8 వాయుపుపోట్లకు మందు 1 8 జీర్ణరసాయనము మాత్రలు. అజీర్ణమునకు 1 4 వజ్రగుళికలు. ధాతుపుష్టికి 1 0 గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి 0 8 బులాబిమాత్రలు. మలబద్ధము 0 8 అమృతాంజనం డిపో, గి తంబు నెట్టినిని, మదరాసు.

వాతావరణ స్థితి

1916 సం॥ మార్చి నెల 7-వ తేది.

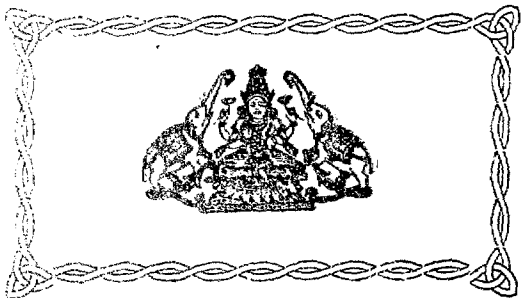
తేదీ	తా. సెల 7 తేది, ఉదయము 6 గంటలముం జేరి	కడప 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		గ్రా. ఉష్ణ	గ్రా. ఉష్ణ	కడప 24 గంటలలో	గ్రా. ఉష్ణ
గోపాలపురము	29.655	89.7	81.7	...	4.16 10.48
కాల్వేరు	29.687	85.4	76.9	0.20	10.75 8.58
కాకినాడ	29.692	91.8	79.5	0.04	7.45 7.96
బందరు	29.695	94.1	78.0	0.50	10.80 7.70
కుంటూరు	...	98.7	75.6	0.99	16.84 79.9
నెల్లూరు	29.691	100.0	76.1	0.28	8.07 8.19
చంద్రాపూ	29.780	97.7	76.6	...	5.80 4.55
డెలూరు	29.747	97.2	80.8	...	2.60 3.77
కాకత్యపూ	29.732	97.8	79.6	...	1.67 4.85
కొలహా	29.780	84.5	72.5	7.25	58.89 29.40
తిరువనంతపురము	29.821	81.7	73.2	0.80	25.25 28.81
కొచ్చిర	29.808	84.2	75.8	1.15	46.14 50.97
కొల్లూరు	29.808	83.8	75.1	0.52	58.70 58.46
మంగళూరు	29.798	8.54	74.7	0.70	55.89 55.03
కొంభాయి	29.708	85.8	78.6	0.52	24.58 25.76
నాదరావూరు	29.686	86.0	74.2	...	12.28 3.71
అనంతపురము	...	98.6	76.8	...	3.45 4.71
బళ్లారి	29.704	94.7	75.7	...	4.08 5.25
కర్నూలు	29.731	95.2	75.2	0.25	5.82 5.86
డేవ	29.719	97.3	78.1	0.40	2.99 6.05
దెంగునూరు	29.770	88.3	85.8	...	10.62 9.51
కొడెకనూరు	29.715	66.4	54.0	0.11	12.27 15.02
ఉదకనుండలము	29.946	67.2	51.8	...	14.75 17.80
కొయంబూరు	29.777	89.1	71.4	...	6.13 5.98
నల్లూరు	22.781	97.7	77.0	...	2.95 7.21
నీలము	29.760	100.0	75.8	...	5.62 10.82
తిరుచనాపల్లి	29.746	10.17	79.8	...	0.71 6.78
పునుకూట	29.725	100.1	76.9	...	5.82 6.12
మధుర	29.758	100.5	80.0	...	5.40 7.02
తిరువల్లి	7.26 4.96

తూర్పునకు బంగారాభాతిము దక్షిణభాగమున వాముభారముండుచున్నట్లేను. ద్వీపకల్పమునందు ఒకమోస్తానగ వాచ్చినది. తూర్పుతీరమున తప్ప తక్కినవోట్లు మధ్యమోస్తానమునముండునై యెక్కువ కష్టాదుకముగా పడచుటాని నేటి యధికము. నిన్న తిరుచనాపల్లిలోనే 102 దిగ్గిలు. చెన్నపురి ఉత్తరతీరమునతప్ప రాత్రినేటి మాములు స్థితియ ను గుర్తింపులులేదు. కష్టాదుకముతోతప్ప సర్వత్రా దిల్లుము ముప్పులు పట్టుచున్నవి. దక్షిణముండలములోను సర్వార్థములలోను వర్షముపడింది. మలేయాలోను దిల్లుము కన్నుండదని కొలంబోయందు 16 చుక్కలవరకు పడినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న
వాతావరణ కార్యజ్ఞుడు.

విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిక్ష.

విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిక్ష	2
జాబులు	8
జాబులకు ప్రస్తుతము	4
జాబులకు సంబంధించిన	5
ప్రభుత్వ వ్యవస్థ	6
విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిక్ష	7
జాబులకు సంబంధించిన	8, 9
జాబులకు సంబంధించిన	10
జాబులకు సంబంధించిన	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. జూలై నెల 7-వ తేది

శుక్రవారము

విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిక్ష.

విద్య లేనివాడు ఏ తనకు. ఇది మనకవి చెప్పిన మాటలు. యుద్ధము బాహుబలనిరూపక మునకు. అది నూతన కుమారుల యుద్ధమును సృష్టించినది. శాస్త్రజ్ఞులు సంపాదించిన సాధనములను గనిపెట్టుచున్నారు. యోధులు రణరంగమున నాని వినియోగించుచున్నారు. విజయముకరతలములకు ముగించుచున్నది. జన్మములు 15 అంగుళముల పొడవులను వాడిరి. ఆంగ్లేయులు 16 అంగుళముల పొడవులను సిద్ధము చేసిరి. జన్మములు విషవాయులను పడయించిరి. ఆంగ్లేయులు విషతర వాయువులను నివారించిరి. జన్మము ఆంగ్లము విజ్ఞాన సృష్టించినది. పేష్ట విజ్ఞానము జన్మించి. కాలమున విజ్ఞానము ఆంగ్లమును దాని నిది మించినది. విజయము నిరంతరము ముగించినది. కత్తులూ బలము కదలదు గా మే విద్యార్థులైనది. శాంతివ్యాపారముల కథ చెప్పినది? ఈ సంగతిని కూడా మనసుగ్రామము బయట బెట్టినది. జన్మని నలువదండలలో తలమెత్తినది. లోక వ్యాపారమును సకము చేసినది. ఆంగ్లభూమికి సంబంధము మొదటి. కొన్ని విషయములలో ఆంగ్లభూమిని మించిపోయినది ఆ విషయములు ఏమైనవి? అక్కరలేదు. లోకమంతయు విజయము. బిక్కరంగుల పని ఆలోచింపును. జన్మని నిలిచిపోయినది. లోకము నిలిచిపోయినదే. మనకు మనము స్వయం మనకు సవలసినదే. మనము మాత్రము దొరకవు. పెద్దలు పేనా? జన్మని విజయము ఆంగ్లమొదటి. ఇంకను జన్మని విజయము మొదటి. ఇంగ్లీషును ప్రతిక నడుము. ఇది మన ఆస్వాదమును బాబు పెంచుచున్నది. అంతిమ, ఈ పనిని బహుశా జన్మను కాలి తిత్తులు ఇంకను అయ్యుచున్నారు. ఏమి కారణము?

జన్మని విద్య అచ్చట మొదట విద్య తరువాత సాము. రెండు నిర్బంధములు. సాము అనగా వట్టి దండెములు కాదు. సైనిక సేవ. అందుచేతనే ఆనాడు వ్యాపారము ఈనాడు యుద్ధము జన్మని ఆచించినది. జన్మని లోకము లెవరికినీ వలకు. గుణము లందరును గ్రహంప దగిల వే ఆగుణము లలో మొదటిది అందరును అన్ని కాలములలో కోరుచునే యున్నారు. మనదేశపు సంగతి విమర్శించు. జన్మలో వ్యాజ్యములు మొదలుపెట్టి. ఇది సమస్య. విద్యనేర్చిన తర్వాత. ఇది ప్రత్యుత్తరము. జన్మలు త్రాగుబోతులు. ఇది సమస్య. విద్యనేర్చుకు బాగుపడుదురు. ఇది ప్రతికారము. జన్మలు మూఢాచారులు. ఇది సమస్య. విద్యనేర్చుకు వివేకు లగుదురు. ఇది ప్రత్యుత్తరము. జన్మలు ఆరోగ్యకర్థులు లవలంబించురు. ఇది సమస్య. విద్యనేర్చుకు. తామే పరిశుద్ధులగుదు. ఇది ప్రత్యుత్తరము. జన్మలు పేదలు. ఇది సమస్య. విద్యనేర్చుకు. నారే గడింతురు. ఇది సలహా. జన్మలు స్వచ్ఛమైనవారు కావలెను. ఇది సమస్య. విద్యగానినా. వారే అల్లులగుదురు. ఇది తీర్మానము. ఎల్లరనోట విద్యయే. ఎల్లయెడలను విద్యయే. ప్రభువులు విద్యను ప్రశంసించును. ప్రజలు విద్యను ప్రశంసించును. శాసన నిర్మాణసభలలోను డిరిజిచ్చ సభలలోను విద్య నుగడించుటే పని. అయిన విద్య పోవు మార్గము విచారించువారు తక్కువ. బయటివారు మన పనికి నిర్వాహకులు. వారి అభిప్రాయములు వారి లోబుట్టించి మొదట వారికి కావలసినది తనిఖీ. పెద్ద ఉద్యోగి అందులో అయిపోయినా, ఉన్నాడనిన చాలాను పని ఫలవంతమగునని నమ్మకము. అతని క్రింది యుద్యోగుల కలము లేదు. కుర్చీలు, బల్లులు, వాళ్లు, నాకింట్లు, గాజులు, పీకాణీలు వీనికి కరివులేదు కాగితములు, కలములు, పుస్తకములు, పెన్సిల్లు ఇవి తక్కువ కాకూడదు. ఉపాధ్యాయుల నడుగునా లేదు. విద్యార్థులను అడుగునా రంతకుముందే లేదు. ప్రాత బడి పంతులు ప్రాతలోకమునకు చేరిపోయినాడు. క్రొత్త బడిపంతులు క్రొత్త అందుచేత అడుగునా రున్నను జవాబు మాత్రము రాబోదు. ఎల్లు రాగలదు? పంతులకు పట్టెడన్నము దొరకుట దుర్లభము. బాలురకు అన్నము లేకున్న మాన పప్పులైనను పెట్టువారు లేరు. అయ్యవారి కాకలి. సిల్లకాయలకు పసి. ఈ స్థితిలో చదు వెవరినెత్తి కక్క గలకు? పూర్వము బంగారు ముగించుండిరా అందురేమో? అప్పటిస్థితి వేరు అయ్యవారిని అలయించు నధికారులు లేరు. అతని సారవమునకుకొరత లేదు. అతని పాండిత్యమునకా లోటు లేదు. గ్రామస్థు లిచ్చిన గ్రామము ఆతడనుభవించి విగిలి పోవును. బీదబాలురు తివి జీవించురు. బాలురకు గూడ గ్రామస్థు లాయవారము పెట్టి పోషించును. చెట్టునీడనచదువనేర్చి ఇసుకలో వ్రాయ నెచ్చిగొంతెత్తి వల్లింపనేర్చిబల్ల లేక కుచ్చి లేకపైచి చారణప్రభువు లేక స్వేచ్ఛగా జన్మలు విద్యావంతులగుచుండిరి. నేటి ఉపాధ్యాయులకు పాండిత్యము పనిలేదు. దేశభాషా గ్రంథముల వాసనయే యక్కరలేదు. రాము డెవ్వడో రావణుడెవ్వడో అతనికే? మొదటి వాచకము, రెండవ వాచకము మొదలగువానితో భాషాభ్యాసము

కాదా? గణితమంతయు ప్రాత ఉపాధ్యాయుడు నోట చెప్పువాడు. నోటనే చెప్పవలెనా? వదు నారు పండ్లెండు లెంత అని నప్పుడు పలకా బలము తీసికొని లెక్కవేసికొనిన చాలదా? ఇది క్రొత్త ఉపాధ్యాయుని ప్రశ్న. ప్రాత అయ్యవారి కంటే క్రొత్తవారికి విషయజ్ఞాన మెక్కువయట! ఈయన భూగోళశాస్త్ర మెరుగును, ఖగోళశాస్త్ర మెరుగును, శరీరశాస్త్రమెరుగును, ఇంకెన్ని యో శాస్త్రములెరుగును. వానినన్ని వ్రాయవలెనా? వానిని వ్రాయుటకు మాకు కలము దిగుదు. చదువుటకు మీకు నోరుదిగుదు. అబ్బా! ఇంతటి వాడా క్రొత్త అయ్యవారు అనుకొందురేమో? ఆ ఆగుడు. మాకంటెను మీకంటెను తక్కువే వారినోరు కలములు దిగుట! ఏదో బోధనాభ్యాసనకళాశాలలో వినిపించినది విచటయే వారితప్ప! గ్రహించుతప్పు వారు చేయలేదు. అందుచేత జ్ఞాపకముంచుకొను తప్పు వారియెడలేనేలేదు. వారిని నిందించుచున్నా ముకునబోకుడు వారిపాపము అవంతయు నిందు కానరాదు. వాణితము లా బిక్కరికడుపు నించజాలవు. వారికొరవనూ నశించినది. గ్రామస్థుల సహాయము కానరాదు ఎచ్చట నైనను పొడచూపినచో అధికారు లాపివేయుచున్నారు. అధికారుల రాజ్య మింతటితో బోదు. దిన మొకగండము. వైర సరఫరాలు. యథాగతు సభాశిష్యుః గురువులగతి శిష్యులకు. గురువులకు బంటిపూబయన్న మైన శిష్యుల కదియుచులేదు. ఈ పరిస్థితియే ఘోరము. ఇదియే ఆలోచింపదగినది. ఇన్ని డిప్పు డాగించింబడుచున్నది. బొంబాయి నగరములో ఈ విషయ విచారణ జరిగినది. ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులను వైద్యులు పరీక్షించినారు. ఇందులో విద్యార్థులు 14,000 కలరు. ఫలము వినిపించుట మాకెంతయుగానున్నది. ఉపాధ్యాయులలోను విద్యార్థులలోను నూటిలో ముప్పదిమందివంతున కూడలేది రోగమునకు దాసులట! మన కేయియని మ్రోందనభూమి యూరకుం డవచ్చునా? అతట ఈ పరిక్ష జరుగవలెను. అతట ఈ విషయము తేలవలెను. కాని పరిక్ష డొరకయగునా? ఎంతో ద్రవ్యము కావలెనే! పరిక్షతో ఆగిన ఫలమేమి? ప్రతీకారము వెలువెంట చేసికొని పోవలెనుగా! ఆ ప్రతీకారమును ఎయిగ జెప్పుట మావిధి. ఉపాధ్యాయులకు జీతములు హెచ్చించుట వారికి సహాయము పిల్లకాయలకు అన్నము పెట్టించుట వీరికి లోబ్బులు. మొదటిసలహాకు సాక్ష్య మక్కర లేదు. బడి పంతులంత బక్కజీతము కలవాడు లేనేలేదు. రెండవ సలహాకు పుష్కలమైన ఆధారముకలదు. సాక్షాత్త్య నాగరక భూములలో విద్యార్థుల కథమపక్ష మొక్క పూట అన్న మైనను రాజ్యాంగమువారిడుచున్నారు బడోదా గాయక్యముగా రీ ధర్మ మాచరించు చున్నారు. ఈ సలహాలు మనకు సాధ్యములా? విచారణ మొదటనా ప్రతీకారము మొదటనా? అను ప్రశ్నలు బొంబాయి నగరపాలకులను బాధించినవి. విద్యయున బొక్కసములో ద్రవ్యము తక్కువ యగుట ఈ దేశములో సహజము. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారిని కూడ ఈ ప్రశ్న లే బాధించును. ఇది తథ్యము. ఈ బాధనుండి బయట పడు ఆలోచన కలదా! కలదని మ్రొక్కు అఫ్

ఇండియా వ్యతిరేక చేసినది. వైద్యులు దేశభిమానము వహించి ఉద్యమముగా పరిక్షలు నడుపవలెనట. నగరపాలకులు, ప్రభుత్వములు వ్యయము భరించి ప్రతీకారము లొసర్చవలెనట. ఇతర విధముల వ్యయములు తగ్గించవచ్చునట. మిగిలిన ధన మిందుకు ఉపయోగించ వచ్చును. కాని మన దేశములో ఆపని జరుగుట దుర్లభము. అందుచేత వైద్యుల అభి ఇండియా సలహా అవశ్యము అనుకరణీయము. హైందవ వైద్యుల యుత్సాహము విజృంభింపవలెను. దేశభక్తి వ్యక్తము కావలెను. స్వార్థత్యాగము బయల్పడవలెను. సమర్పణ బుద్ధి వికసించవలెను. సేవానురక్తి ప్రవహించవలెను. ఉపాధ్యాయుల జీవితములు విశ్రాంతియు కావలెను. విద్యార్థుల బ్రతుకు సాఫల్యము దవలెను. హైందవ విజ్ఞానమప్పుడు గాని ద్రావిడు వహించు హైందవ ప్రతిభ అప్పుడు గాని సమగ్రత్యము నొందదు. ఈపట్టున మన వైద్యులు వెనుదీయరని మా విశ్వాసము. సాధుములు స్థాపించి, ప్రతిష్ఠాపనలు నెలకొల్పి, పరీక్షలు సాగించి, ఫలములు ప్రకటించి, ప్రజలను మేలుకొల్పి, ప్రభువులను పురికొల్పి ఉపాధ్యాయులకును విద్యార్థులకును జీవకళాప్రదానం బొనర్చురనిన నమ్మచున్నాము.

దేశభాషలలో వైద్యవిద్య.

కడచిన మార్చిమాసమున మన ఇండియా శాసన నిర్మాణసభ సమావేశమయ్యెను. అప్పుడు దేశభాషలలో వైద్యవిద్య నేర్పుట అవసరమని ఒక యువక్రమము పెట్టబడెను. గౌ. డాక్టరు ఎమ్. ఎన్. బసర్జీ గారు గుర్రపాదించిరి. ఇండియా వైద్యాధికారి సర్. పార్థి లూకిను గారు దేశభాషల వక్షము వహించిరి. కావున ఉపక్రమమును ఇండియా ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. ఈ సంగతులన్నియును మాచదువరు లెరుంగుదురు. వీనిని యముననే ఇప్పుడొక శ్రాత్త ప్రకటన బయలు వెడలినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు దానిని పంపినారు. వారివారి అభిప్రాయము లియ్యవలసినదని కోరినారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలో వైద్యవిద్య చరిత్ర కొంత చెప్పబడినది. వైద్యవిద్యకు దేశభాషలకు ఎంత సంబంధముండెనదియు వివరింపబడినది. డ్రెస్సు రులను ఆస్పితాలు అసిస్టెంటులను సిద్ధముచేయుట ఒకప్పుడవసరమయ్యెను. ఎక్కువవిద్య కలవారు ఈపనులకు రాదు. కాబట్టి తక్కువవిద్య వారిలోనే తృప్తి పొందవలసినవచ్చెను. మొట్ట మొదట ఈపనులకు ఇంగ్లీషుజ్ఞానము గలిగిన పరగణా లెన్స్ లేవు. బొంబాయి మద్రాసులు మాత్రము కానవచ్చుచున్నవి. బంగాళములో 1901 వ సంవత్సరమునరకు దేశభాషలో వైద్యము నేర్పబడుచుండెను. సంయుక్త పరగణాలలో ఇంగ్లీషు 1905-1906 వరకును ప్రస్తుతము కాలేదు. రాతిలో కూడ వైద్యవిద్యాలయము లుండినవి. డ్రెస్సులు ఆస్పత్రి అసిస్టెంటులు అక్కడను లేయారగు చుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమున బంగాళా చరిత్రమును విచులముగా ఇచ్చియున్నారు. 1839 లో వైద్యవిద్యాలయము కలకత్తాలో ఏర్పడినది. ఇతర రాజధానులలో నెచ్చుతెచ్చుల ఏమిఏమి ఏర్పడినదియు చెప్పుటకు ఆధారములు లేవు. కాని 1866-వ సంవత్సరమున నౌకకమిషను నియమితమునది. సర్వేండియావిమర్శ జరిగినది. బొంబాయి మద్రాసు

కడతే అంతట అవలంబించుట ముందిదని కమిషను వారభిప్రాయపడినారు. కాని ఈయభిప్రాయము జరుగలేదు. మరల 1879 లో ఇంకొక విచారణ జరిగినది. అప్పుడును ఇంగ్లీషుకువ కావలెనను ప్రశంస వచ్చినది. బెంగాలు లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు చక్కని వాఖ్యానము చేసినారు. ఆమోదాలు అనువదించుట యవసరము.

“మన వైద్యవిద్యాభ్యంతరి ఎక్కువ శుశ్రీకులకు తమకు చేరుట యెరువదు. వారెక్కువకును అరుగు వారగుచున్నాడు. అట్టివనుము ప్రజలలో విశేషసంఖ్యాకులు ఇచ్చుకొనలేక. దేశభాష వైద్యులకు గురించి వైద్యపరిషత్తువారు చేసిన పూర్వస్థితికేకవిమర్శ సంగీకరింప వలెనట. ఈవైద్యులకు కావలసినంత గిరాకీయున్నది. వీరు విద్యాభ్యాసమునకు చేసిన వ్యయము స్వల్పము కాబట్టి స్వల్పపురేలుల కంగీకరింతురు సామాన్యరేఖ కిరునుకూలము. సామాన్య ప్రజల యవసరమునకు దగినవైద్యజ్ఞానము ఈవైద్యులకు కలదు. కావున ఈవైద్యులకు తగ్గించుట గారి పరీక్షలనుకల్ప. హెచ్చించి పరీక్షలు వెంచుటకు తోడగుటగాని ధర్మముకాదు.”

ఈయభిప్రాయము అంగీకృతము కాలేదు. 1893లోను 1901లోను మరలవిచారణలు జరిగెను. దేశభాషావైద్యుల శిష్యులయ్యెను. మరల పదునైదేండ్లకు ఇప్పుడు బంగాళా ప్రతినిధియే దేశభాషా వైద్యుని పునరుజ్జీవింప నుపక్రమించినాడు. అప్పుటి అభ్యంతర మిప్పుడు విశేష భాగము నశించినది. ఆ గ్రామాలలోనుండి విద్యార్థులు తమకు ఆంగ్లమున చెప్పక పోవుట అవమానకరమని మొర పెట్టిరట! ఉపాధ్యాయులు దేశభాషయందు బోధించుట కష్టమని ఘోషిల్లిరట! నేను అట్టి విద్యార్థులు గాని ఇట్టి యుపాధ్యాయులు గాని ఉండరు. అందులోను బంగాళమున ఉండ నే ఉండరు. అచ్చట దేశభాష విజృంభించినది. ప్రకృతిశాస్త్రములు దేశభాషలలో వ్రాయబడినవి. నిఘంటువు లేర్పడినవి. విశ్వకోశము ప్రకటితమైనది. వక్రలు బయలుదేరినారు. దేశభాషలో బోధించగలవారిందరో యున్నారు. కార్మికేలు ప్రభువునకే దేశభాషమం దభిమానమున్నది. కాబట్టి బసర్జీగారి యుపపాదనమునకు బంగాళములో తిగిసంత సహాయముండగలదు. సంయుక్త పరగణాలు మొదలగు నితర ప్రాంతములలోను నిన్నటి దనుక దేశభాషాబోధ యుగిసినది కావుననచ్చుటను సహాయమే జరుగగలదు. బొంబాయిలో మహారాష్ట్ర గుజరాతీలు ప్రబలియున్నవి. కావుననచ్చుట సాయమే కావచ్చును. మన రాజధానియొక్కటనే ఎక్కువ ప్రాతికూల్యముమాపబడవచ్చును. అయిన 1891 లో బంగాళా లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు చేసినమాటలు అందరును స్మరించుట మంచిది. మరియొకవిషయముగూడ గమనించుట అవసరము. కడచిన పదియేండ్లలో దేశభాషలన్నతముగా వృద్ధియైయున్నది. ఏదైన ప్రోత్సాహము కలిగిన నావైపునకు విజృంభించుటకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇప్పుడు దేశభాషలలో వైద్య విద్యాలయములు పెట్టినయెడల ప్రజలకు ఎక్కువమంది వైద్యులను కల్పించి సహాయము చేయుటే కాక దేశభాషలకును ప్రోత్సాహ మిచ్చుట యగును. నూతన జాతీయ భావము దేశభాషల వృద్ధిపైనే కేంద్రీకృతముయున్నది. ఈమోటు మరచుట యసిన రాజనీతిజ్ఞత లేదని ప్రకటించుట కాకమాండ. ఏవిద్యాశాఖాధికారుల యభిప్రాయమునో అవలంబించి మా స్థానిక ప్రభుత్వమువారు పడునెనిమిదవ శతాబ్దపువా రనిపించుకొనకుండురు గాక యని కోరుచున్నాము. ఆంగ్ల భాషకీ రాజధాని అభిమానభూమియనుట నామకు లందరును ఎరుగుదుర. మనకేమియని యూరకుండురేని ఆయభిమానము వెల్లుబ్బి యన్ని పను

లను చెరచివేయును. కావున ఇప్పుడే హెచ్చరికగలిగి ప్రవర్తించుట మేలు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తప్పక దేశభాషా వైద్యవిద్యాలయము లావశ్యకములని యంగీకరించునట్లునర్పుట అవశ్యకరమము. సర్. పార్థి లూకిను గారి అవ్యాజప్రేమకు ననుగు ప్రతి కియ క్రియాకామమున చేయుట కృతజ్ఞతకు లక్షణము.

బసవరణ

హిరకాంజీ వ్యతిరేకమును స్వాభిప్రాయ విశేషములు కొన్ని ప్రకటితము లయినవి. మొదటిది (ఆంధ్ర) వ్యతిరేకాధిపతుల సభ యను శీర్షిక కలది. అందులో రచయి లూ. పొరవాలు వ్రాసి దానివై తీర్మానము యొప్పించుటకు తృప్తి కరముగా కన్పించెను. ఆంధ్ర వ్యతిరేకాధిపతుల సమావేశము యొక్క స్వరూపదిమర్శ అభిప్రాయము ఆ సమావేశమున ప్రత్యేక మొకసంస్థ రూపుకొల్పలేదు. సురత్సరము పొడవున పని జరిపు సంఘ మేదియు నియమితము కాలేదు. కావున నాసమావేశము సురత్సరమున కొక పర్యావృత పరమపరాభిప్రాయవ్యతిరేకము జరుగునదేకాని నింతయు కాన్యనిష్ఠాపాదమునకు చేర్చుట లాభవ్యుద్ది కాదని స్థాపకుల యుద్దేశమైయుండలేదు. ఇట్టిపరిస్థితులలో సంస్థాపనలో శీతల రిత్తము పుట్టెంచుటగాని లేనిసంస్థతో ఆయుతము కలుపుటగాని నియోగవైదికపద వ్యవహారములు నేడయు గలుగుటగాని అసంభవము.

నౌకాయుద్ధము

సర్ జాన్ జెల్లింగ్ గారి ప్రకటనలు
లండన్ జూలై 26-న సర్ జాన్ జెల్లింగ్ గారు ఎక్స్ ప్రెస్ కు పంపు మన కిట్లు వ్రాసెను. — మే 31-న దీక్షే జట్టునుకు పశ్చిమమున జర్మను నౌకాదళమునకును మననాదళమునకును యుద్ధము జరిగినది యననౌకాదళము అప్పుడప్పుడు జట్టుండునూనునగుటను తీసివేయుటకు పావురట్లు ఆయుధములతో నాట్టాపించి యుండిరి.

ఎక్స్ ప్రెస్ లో బెట్టిదళము

ఎక్స్ ప్రెస్ లో బెట్టిదళము అన్నిటికంటెను ముందు పోయి యుండెను సర్ జాన్ జెల్లింగ్ గారు యుద్ధమున జేరటమునకే బెట్టిదళము శత్రువుల నెరుకొనెను. పూర్వము నెల్లను చేసినట్లు ఎక్స్ ప్రెస్ లో బెట్టిదళము కన్నపురువదలకుండ సాధ్యమైరింతటను ప్రత్యహానములతో పోగు జెల్లింగ్ గారు చేరవలెనక జర్మనుల పరాజయము వృష్టుగా కనబడుచుండెను. కాని దట్టము పోగుయరులన అది సాధ్యపడలేదు.

ఒక చిత్రమును

మానల్ బోరాక నా తుకాటు 6.17 గంటలప్పుడు ఫీరంగులకు పోయెగిరి పొగ్రంబిడి కేయకతి తగతి యుద్ధవాక్తై 7 పెద్దగుడ్డ మరయొగిరినెను. తనకాత దాని విడిచి ఇంకొక యుద్ధవాక్తై ఒకకూ)నరుకు మట్టమింపసాగెను. 6.54 గంటలకు ఒకటొక్కడో మానల్ బోరాకకు దాగిలి కొంతవ్వులు గలిగించెను. దెబ్బ తగిలించు అది తింపబట్టుకు తదలక 7-8 గంటలకు ఇంకొక ప్రాంతమే అట్టి వ్వులును గుట్టి పించెను 7-12 గంటలకు కొనిగ్ రంగతి వాక్తై 14 పెద్దగుడ్డలు చేసెను.

నౌకాదళముయొక్క కౌశ్యసాహసము ఇద్దవాత్తికములు ఈ నౌకాదళము జరుగుతుండు గొప్పంపంపించి సర్ జాన్ జెల్లింగ్ వ్రాసెను.

వ్యాయవాని లె సెర్వు

రంగూల్ జూలై 7:—సాగెనెజ్జూ మేజిస్ట్రేటు ఎరుట విచారణలో యిద్దాయుల తరపున పండితులకు జెల్లింగ్, కార్మిక్లి (తెంక తరగతి ఎక్స్ ప్రెస్టు) గూ రంగీకరించుట తే. దీవై అతడు అట్టి పెట్టుకొని నాగెకొట్టాలో వ్యాయవాదిగా నుండుటకు వై సెర్వు అంగీకరింప దని అధినాయులు చెప్పిరి కొంతకూరము విచారించి వ్యాయవాది కాదును ఈశేకు నలున ఒక్కదానియందే అట్టిదాక వ్యాయవాదిగా నుండుట కంగీకరించిరి.

బెల్లియము బాంబిచ్చ

పూనా జూలై 7:—బెల్లియము బాంబిచ్చి భయము నడుమాన్పుటకు యి పెక్కు రాతకాలము గాని లండన్ నుండి బెల్లియమును సత్ప్రభువుల బోధనాభ్యసన కళాకాలల వారు గానసభల శిష్యులై భయము రుచురంప దలంచుచున్నాన మాకసమరౌరాష్ట్ర విద్యాలయము వారుగూడ కాకబాంబిచ్చి శిష్యులై.

బరోపా మహా సంగ్రామము

జెల్లికోగారి ప్రకటనము: జర్మనులకు లభికముగ నప్తమగుట.

పశ్చిమరంగమున మిక్కిలి గొప్పయుద్ధము జరుగుచుండుట.

జర్మనులు క్రొత్త సేనలను రావించుట.

ఆస్త్రియా సేనలో 5 లక్షలవరకు వాగులగుట—రష్యావారి అంచనా.

[రైటును జన్మి.]

ఇంగ్లాండు

జర్మనుల యుద్ధము

లండన్, జూలై 6:— ఆంగ్లము జెల్లికోగారి పంపిన లేఖలోని విషయముల చాల వివరముగా వివరముగా జన్మిముగాను ఉండెను. శత్రువుల నాకల పొగచేతను పంపుచేతను క్రమ్మబడెను. గాన వాని స్థానమును నిర్ధారణ చేయుటకు వీలు లేకుండ నుండెను. మరియు ఎడ్వీర్లు జెల్లికోగారి నాకల మీద నాంగ్ల నాకలను గుండ్లు వదలుచుండ చూడవలసిన అవసరముగూడ నుండెను; గాన ఆంగ్ల నాకాదళమును శత్రునాకల జైకి పంపుటలో చాల బాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలసి వచ్చినది. అయినచు చాలనై పుణ్యముతోనే ఆంగ్లనాకల శత్రునాకలను మార్కొనెనుగాని శత్రువులనాకల పరిహితము లైనను పంపుకమున తప్పించుకొని పోగలిగినది. శత్రువులు గూడ చాలసాహసముతో పోరినది సర్ జాను జెల్లికోగారి ద్వారా భావముతో వారిని శ్లాఘించిరి. ఆంగ్లనాకాదళ సైనికులను నాయకులను చూపిన సాహసము నిరపమానము. ఆంగ్లము జెల్లికోగారి డిప్రొయరులను ఆంగ్లము హుకుగాని యుద్ధ క్రూరులను చాల నైపుణ్యముతో నడిపించిరినది సర్ జాను గారు వారినిగూడ సభినందించిరి.

జర్మనుల నప్తములు

లండన్, జూలై 6:— ఆంగ్లనాకాదళాధిపతి సర్ జాను జెల్లికోగారి ట్టు ప్రకటించిరి:—జర్మనులకు రెండు డ్రెడ్నాట్లు వారి యుద్ధనాకలను, ఒక డ్యూక్లిలాండ్ తరగతి యుద్ధనాకలను, అయిన తేలిక క్రూరులను, ఆరు డిప్రొయరులను, ఒక సబ్ మెరైనును నప్తమైనవి. ఇవి యెన్నియు మునుగుచుండుట స్పష్టముగా కనబడినది. రెండు యుద్ధక్రూరులకు, ఒక డ్రెడ్నాట్లు తరగతి యుద్ధనాకలను, మూడు డిప్రొయరులను మునుగుచెట్టు తగిలినవి. అవి ముఱుల చేతుచేట కన్నసాధ్యముగా కనబడుచున్నదని యుగోను చున్నాడు. వీనిలో “లెజో” అనునది తప్పక మునిగిపోయి యుండును.

జెల్లికోగారి ప్రకటనమునకు విచిత్రము

లండన్, జూలై 6:— ఆంగ్లనాకాదళ చరిత్రమునందు జెల్లికోగారి వాక్యములు అత్యుత్తమస్థానమును పొందగలవు. ఆవాక్యములను సాధారణులగు మనుష్యులకంటె నాకాయుద్ధ పద్ధతు లెఱిగినవా రెక్కుల భావగా తెలియగలరు. జెల్లికోగారి ప్రకటనము నందలి వాక్యములన్నియు నిజములని ప్రతి నాకాధికారియును చెప్పుచున్నాడు.

పార్లమెంటు ప్రజల సభ

మెంబర్మెంటు

లండన్, జూలై 6:— మెంబర్మెంటుయగు గూర్చి ప్రస్తుత మేమియును చెప్పి వీలులేదని మెంబర్మెంటు గారు నుడిచిరి.

హింమాదేశపు జర్మను వర్తక సంఘము.

ఒక జర్మను వర్తక సంఘమున దొక భాగస్వామి పత్రిక ప్రకటన జర్మనీలోనున్నాడు. ఆవర్తక సంఘము నెత్తివేయుటకు ఇండియా దొరతనము వాజ్ఞ మొంగిరి. కాన మరల లండన్ వర్తక సంఘమున కాభాసంఘముగల మరెయొక వర్తక సంఘము వారి వర్తక సంఘమును కొనుటకును ఇదివరకు కార్యనిర్వాహకులు అగా నుండినవారి ఇపుడు గూడ కార్యనిర్వాహకులుగా నుండుటకును ఇండియా దొరతనము వారణమొందిరి. ఇందు లోను కతిమేనుని మాంటు గారడిగిరి.

తొలిమయమును గూర్చి ఇపుడు ఇండియా దొరతనము వారలొచ్చియు చున్నాడు. వారెట్లు పరిష్కరించినది యను తెలుపరకును నేకమియును చెప్పవీలులేదని ఇండియా మంత్రి ఛేంబర్లెనుగారు నుడిచిరి.

వైకొంటు ప్రెంచిగారు.

లండన్ జూలై 6:— వైకొంటు ప్రెంచిగారు ఇరిషు గార్లు కలాలమునకు కర్మలుగా నియమింపబడిరి.

తులదేవాల కారవము.

నూతన కానము.

లండన్ జూలై 6:— తులదేవాలైన యుద్ధగులకును సైనికులకును ఉన్నతముందు ఎడమ వైపున ఒక బంగారు గిం నేయవలసిదని నూతనకానముకొరటి వెలువడినది. ఎన్ని సార్లు వారు గాయపడిన అన్ని సార్లు బంగారుగిరలు వారి ఉన్నతముందు వేయబడుచుండును.

ప్రాము

పశ్చిమరంగమున మిక్కిలి పెద్ద యుద్ధము.

జర్మనులు క్రొత్త సేనలను రప్పించుట

లండన్, జూలై 6:— సోమనదియొద్ద పరానువారి పోరు మిక్కిలి గొప్ప యుద్ధముగా పరిణమించుచున్నది. జర్మనులు సాధ్యమగుంత త్వరితముగ క్రొత్త సేనలను రప్పించుచున్నారు. కాని ఆంగ్లరంగమునన్న సేనలను తగ్గించుటకు వీలులేక యితరదేశములనుండి వారు సేనలను రప్పించుచున్నారు. కాని జర్మను సైన్యములో చాలమంది కడుదుర్బల శరీరముగ నున్నారు. దీనివల్ల దృఢకాయులందరు నిదివరకే వీరకీర్తిని నొరగిరి లేదుచున్నది.

మేము జర్మనులకు దళములను నమ్మి వర్తమును గురి పించుటచే వారు సైన్యక లాంగిపోవలసి వచ్చినది. వారా వీరగానమున కోర్కలేక చేతులనైకెత్తి ఆంగ్ల సేనలోనికి బ్రవేశించిరి రైటు ప్రత్యేకవిలేఖరి తంతింపెను.

పరానువారి పురోగమనము.

పారిసు, జూలై 6:— శేడు మధ్యాహ్నము మిటుల ప్రకటించబడినది. మేమింతవరకు 9000మంది గాయములు తగలని జర్మను సైన్యమును పట్టుకొంటిమి. పట్టుబడిన ఫిరంగుల సంఖ్య యొకను లేలేదుగాని సోమనదికి దక్షిణమున మా సేనలో నొక భాగమువాడు పట్టుకొననిది మాత్రము 60 ఫిరంగులు తగ్గకు వచ్చినవి. కూర్చున్న భూముననున్న జర్మనుల కందకములను మేము వశపరచుకొంటిమి. సోమనుకు ఎడమగుట్టున క్లే రే కె యట నున్న సోర్యాంటు సేన మాస్పాసినమైనది. దానికి దక్షిణమునుండి 600 గుట్టరకును గల ప్రదేశమును బాల్చేమొకలు స్టాకూ 6 గోడ్డువరకును మేముక్రమించితిమి. జెల్లికోగారు సాంబేలో నొక భాగమును శత్రువు లాక్రమించిరిగాని వెంటనే మేము వానిని తమివేసితిమి. ఎస్ట్రేనునందు యుద్ధము చురుకుగా జరుగుచున్నది. అచట నొక భాగమువాడు జర్మనుల స్వాధీనమందున్నది. మా స్థానములయొద్ద జర్మనులు పటసారులు తలపడిరిగాని మేము వారివై ఫిరంగులను గాల్చి తరిమితిమి అవకాశ మొదలు 804 వ గుట్టరకును శత్రువును తలపడి పరాజితులైరి.

పరాను రంగము.

పారిసు, జూలై 6:— సోమనుకు ఉత్తరమున పరాను వారు విజృంభించి యుండుట సాచుచు కర్మకు తూర్పుతట్టున జర్మనుల రెండవ స్థలమును పట్టుకొనిరి. సోమనుకు దక్షిణమున శత్రువుల పత్రికములన్నియు విఫలమయ్యెనని. వారిని ఎస్ట్రేనునందు శత్రువుల వేసితిమి. సోమనుకు దక్షిణమున 10 కిలోమీటర్ల నిడివిగల జర్మనుల రెండవ స్థలమంతయు మన స్వాధీనము నందున్నది. ఇది 500మంది క్లే రే కె పట్టుకొనబడిరి. పెద్దను రంగమునందు అగ్నివర్షము తీవ్రత తగ్గిపోయినది.

ఆంగ్లరంగము.

లండన్, జూలై 6:— ఆంగ్ల సేనాధిపతి జనరల్ హేగ్ గారి ట్టు ప్రకటించిరి. లావెనీ కానుకు దక్షిణమున తీవ్రత వద్ద మేము కొంతవరకు ముందుకు వచ్చితిమి. ధూమక్రయోగముచే మేము శత్రువులను జయప్రదముగా మట్టుడించితిమి. ఇందు రాయల్ వెల్లు ఫ్యూజిలెక్ పటాలమువారు తమ సాహస్యబలముచే 40 మంది ఖయిదీలను పట్టుకొనిరి. మనవైకల ఘనపాతిదళమువారు హుల్లావ్ కి కల్పించున కందకములను ముట్టుడించి అనేకులను హతముచేసి కొందరిని ఖయిదీలగా పట్టుకొనిరి.

జర్మనుల పరాభవము

లండన్, జూలై 6:— బ్రిటిషు సైన్యములంత లిన్నగా ముందుకు వచ్చుటకు కారణము ప్రకటించబడినది. పరానుదళము పెద్దనుయొద్దమున అసహాయమును గనుక ఆంగ్ల సైన్య మే తిమ్మిపాగుగా ఎడమందును జర్మనులు తలచి తమముఖ్య దళమును ఆంగ్ల రంగమున కేర్పిరి. ఇంత అవసరత శత్రుదళము ఎదుట ఆంగ్ల సైన్యము నిలిచిరాదీ లావోనల్ అను బలవంతముగు శత్రుస్థలమును స్వాధీనము చేసికొని గలిగెనని పరాను ప్రతికలు ప్రాయమున్నవి. సూతనసేనల పరాక్రమము నానాటికి లోకవిదిత మగుచున్నదని యొక ప్రతిక ప్రాయము. మామెట్టువద్ద జరిగిన ఘోరయుద్ధమునూర్చి ప్రాయము ఒక తటస్థజీయును ఆంగ్ల సైన్యము లచ్చట మాసిన శౌర్య పరాక్రమములు ముందెన్నడును కనివి యెఱుగనివి. ప్రాసీ యున్నాడు. జపానీయులు దుష్టముతో పోరినపుడు జాపన పరాక్రమము దీనియెదుట భూపమానము బడికరాదు. గామోర్టు వద్ద ఆంగ్ల సైన్యము సంపూర్ణ జయము నొందవలసినదనియును శత్రువులను ముందుకు నాగనీయుక నిలిపివేయ గలిగిరి. దీనివలన ఇతరస్థలములలో మిత్రమండలికి జయము గలిగెను.

ఆంగ్లబలము.

క్రస్తుతము లాదతుకు వచ్చిన కె నెడా యున్న గురాప్రముల ప్రతినిధుల గౌరవాద్ధ మొకబడిన విందునందు బోనగ్గా గారి ట్టు చెప్పిరి— ఇంతవరకు యుద్ధమున కనుకూలముగా నేయున్నదని అధికారులు నమ్ముచున్నాడు. రాప్ర సైన్యముల శౌర్యసాహసములు ప్రతి ముగిరి చెప్పకొనుచున్నాడు. మనయుద్ధమున్న సామగ్రి యిది, యుద్ధపరికరములను, భోజనపదార్థములను విశేష కాలక్షాపక చాలునని అనుకొనుచున్నాడు. వీనిసహాయముచే వీని చిక్కులేక మనము యుద్ధాంతమున అదిర కాలములో మాడగలము.

బ్రిటిషు విజయములు

జర్మనుల ఒక్కొక్కరులు.

తీవ్రత వద్ద బ్రిటిషు జయముకు, హింసరంగమునలాము విజయములు జెల్లికోగారు నగరమున పరాను గారు స్వాధీనము చేసికొనుటయు జర్మను లాక్ష్మకొనిరి. ఎస్ట్రేనువద్ద యుద్ధమొకను తీవ్రముగా జలుగుచున్నది.

రవ్యకు సేనాముఖమువద్ద యుద్ధము భయంకరముగా జలుగుచున్నదియు, పెరిజ్ రంగమునందు జనరల్ పాత్రిక్ యొక్క సైన్యములు టూకోపిజ్ జయ వెళుకకు పోవలసి వచ్చెననియు జర్మనీవారు ప్రకటించిరి.

రష్యా

రవ్యను విజయములు.

వెట్రొగ్రాదు, జూలై 6:— రీగా రంగమునుండి కార్మేథియన్ కొండలవరకును అనేకస్థలములందు రవ్యకు సైన్యములు విజయవంతములై నవి. బొరెవోవీచీ రంగమునందు 1000 మంది శత్రువులు కైదీగా పట్టుకొనబడిరి. నీప్రకరనికి బడిగట్టునందు శత్రువులు పూర్తిగా పడిపొవబడిరి. వందలకొలది కైదీలు పట్టుకొనబడిరి. కోకోస్కోజో, డిలెన్స్ రైలుస్టేషనుల మధ్యనున్న మెకోటిస్ అను చిన్న పట్టణము పట్టుకొనబడినది.

ఆస్త్రియనుల నప్తము.

వెట్రొగ్రాదు జూలై 6:— గతమాసమున ఆస్త్రియనులనప్తము 5 లక్షలవరకు నున్నదని రవ్యకు సైనికో ద్యోగులందఱును చెప్పుచున్నాడు. బొరెవోవీచీకి రీక్ మెల్ల సుంధి రవ్యకు ఫిరంగులను ఆ పురమును భ్వంసము చేయుచున్నది. ప్రకరణవద్ద జర్మను సేనల పశ్చిమభాగమును రవ్యకులు చుట్ట వేయుచున్నాడు. మార్కోస్కు ప్రదేశమున జర్మనులు మొండియుద్ధము సలిపి లనుగనప్తమును పూర్తిచేయ జూచుచున్నాడు.

జర్మనుల పరాజయము

వెట్రాగారి, జూలై 6:—నల్ల నదికి తూర్పుగట్టున రవ్వ నలు శత్రువులను పాతాళి హంగరీ దేశమునను దెలెటిక్, కొరగ్గి జోలలకు నడుచు రైలుమార్గమును భంగపఱచుచేసిరి.

గెల్లిషియాలో ఆస్త్రియనుల స్థితి.

జూలై 6:—గెల్లిషియాలోనున్న ఆస్త్రియనులకు హంగరీ దేశములో నుండుభయముగలిగింది. గెల్లిషియాను హంగరీకి నడుచు రైలువే వ్యవస్థనుచేయుచున్నది. కాశ్మీరియనుల కొండల మూలమున స్థానికుల ఆస్త్రియనులైనవారు పోవుటకు పిలువబడుచున్నది.

ఇటలీ

ఇటలీ రంగము

జూలై 7:—లెగ్గిరా, నుగుణలోయల చుట్టూ ముందుకుసాగుచు విజృంభించుచున్నది. ఎడిజి, ఎస్టి కో రంగములయందు చురుకైన తీవ్రతను కలుపుచు వెలుగుచు ముట్టి పోవుచున్నది.

సింలా

ఇండియానుత్రిగాను పంపిన తంతివార్త.

జూలై 4:—ఈనెల 6వ తేదీన ఈతంతివార్త రాజకలహినిగారికి చేరినది.

ఆంగ్లవరాను సేనలు కలసి శత్రువులను తలపడుటకు ప్రారంభించిన మూడవదివరకు ఆవిరకే తూచుకగా కనబడిన ఫలితము ప్రకటన ఆతిశయించినది. కొంచె మెందుమీయగ పరానువారి రెండవసానుంతుమును సోమునది తుత్తరమున మాంటూబునుండి దక్షిణమున ఈస్త్రియవరకు 10 మైళ్ల పొడుగునను ఆంగ్లవరాను సేనల కత్తిమైనది. శ్రీకోనుకు వాయవ్యమున 2 మైళ్లదూరమునను లాబోనైవరకు వాయవ్యపు నుగుసోరు జరిగినది. చివరకుచున్న జర్మనులు లూగిపోయిరి. తక్కినవోట్ల చాలవృత్తికాకరిమింపబడి బలవంతులైనది. ధర్మోపదేశమున మాత్రము ఆంగ్ల సేన లిదిరకు కళ పరుచుకొనిన సామలనుండి వెలకు పోవలసివచ్చినది. మిక్కి మందలిసేనల స్వాధీనమైనసేనలకు శత్రువు ముద్దపరికరములను ఆపారముగ నున్నది.

జర్మనుల రక్షణ యేర్పాటులు చాల వృద్ధిచుక నుండెను. వారు గ్రామముల నన్నిటిని కోటలకొరకు మార్చిరి. పాతాళ గృహములను నిర్మించిరి. వారు మరఫరంకులను సైనికులనుగూడ నా సేనావ్యయాలలో నుండి ఫిరంగి గుండ్లవలన కాపాడుచున్నారు. అట్లుండి మిక్కిమందలి సేనలు తమ కండకములందుగా ముందుకుసాగున ఆ మరఫరంకులను సైన్య తెచ్చి వారి వెలుకభాగమునై గుర్రపులుచున్నారు. శత్రువుల విమోచములు చాల హెచ్చుగా తలపడినను ఆంగ్లవిమోచములు వారిని తమి వారివైని తీర్చియొగ గుండ్లను బరచెను.

2, 3 రిజిమెంట్ల సామలను కళపరుచుకొనినవో శత్రువులు బహిరంగముగ పోరవలసినవా రగుచురని వైమానికులు తెలిపిరి. సోము ఈస్త్రియనులకుచుట్టూ జర్మనుల రెండవకత్తిలోని రెండువరులకు కండకములను పరానువా రాక్రమించిరి. కొన్ని వోట్ల మొదటిరెండునుండి 5 మైళ్లదూరము గూడ తొలకి చొచ్చుకొనిపోయి రిగ్రామములకు పట్టుకొనిరి. వెల్లెన యొద్ద జర్మనులు తీవ్రముగపోరి దడపు సామలను ప్రకటించిరి. కాని వెంటనే వారు తరిమివేయబడిరి.

రవ్వారంగమునం దంతకును తీవ్రమగుసోరు జరుగుచున్నది. ఉత్తరమున లక్కుజిల్లాలో జర్మనుల సేనలలో ఎడమ భాగమునైని రవ్వవారి భూ సేనలను నాకాదళమునగూడ తలపడినది. జర్మనులు చురుల సామలను నాక్రమించుటకు తీవ్రముగ పోరుచున్నారని రవ్వవారి రకకాళి మిచ్చుటలేదు. దక్షిణ లిపాలో బ్రోడిగ్రామమున రవ్వవారు శత్రువుల నోడించిరి. శత్రువులు పశ్చిమముగ పోవుచున్నారని.

ఉత్తరచతురస్రం రవ్వవారు తురుష్కలకండకములలో చాల వరులను పట్టుకొనిరి.

విద్యార్థిని వేతనము.

సింలా, జూలై 6:—హిందూదేశ వారి విద్యార్థికులు చదువుకొనుటకు యూరపునకు పోవునందొక్కరూ ఈనందొక్కరూ దొరతనమువారి విద్యార్థివేతనము సత్వ ప్రయాణావధి కన్య కేయబడినది.

దేశీయ తంతి వార్తలు

[మా స్వకీయ విలేఖరులయొద్దనుండి]

సహాయవిమాన శాస్త్రవేత్త

సింలా, జూలై 7:—హిందూదేశ రాజకీయ కార్యకర్త యనువతితో కృత్యముచేసిన సహాయవిమాన శాస్త్రవేత్తను నియమించుట కంగీకరించిరి. ఈశాస్త్రుల సింలానుండి యుద్ధపరికరణ కాలతో, తేర్చబడి యుండును. ఉపసహాయ విమానశాస్త్రవేత్త ఈశాస్త్రుల వియములు కారవసిన వారికి తెలుపుచుండును. వారికి వ్రాయదలచుకా రీతిండి చిరునామము వ్రాయవలెను.

తంతివార్త చిరునామా:—హిందూదేశ యుద్ధపరికరణ కాల, సింలా (అద్దనాన్స్ ఇండియా, సింలా)

తపాలాచిరునామా:—రైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ ఆర్మనాన్స్, అద్దనాన్స్ కాల, సింలా.

తటస్థతేజములలోని వారికికను శత్రువేతమున భయించి యెగానప్పి వారికి ఈ సుబంధమున ఉత్తరములు వ్రాయునెడల, ఉత్తరములు వ్రాయు వారు వివరములను తెలుపు ప్రత్యేక కాలికుములమీదగాని, తాముండుసలమున తెలుపుచు గాని వ్రాయునాడదు. ఇవి శత్రువులచేతుల లోబడునెడల వారికి ఈకుట్టు తెలియగలదు. ఈయుత్తరవులకు భిన్నముగా నడుచుకొనిన వారి యుత్తరములు పంపబడక వ్రాసినవారికే పంపివేయబడును.

మద్రాసు

ప్రొఫెసరు రామమూర్తి నాయుడుగారు.

పుదుచ్చోటి, జూలై 6:—కలియుగభీషణుని ప్రభావ తిలకించిన ప్రొఫెసరు రామమూర్తి నాయుడుగారు నామగన దినములనుండి పుదుచ్చోటిలో తమవైపువైపును ప్రకటించుచు పురజనుల కాశ్మీర్యముగొలుపుచున్నారు. వారు తమ ప్రకటనములను నిలపివేయదలచి కడవటి ప్రకటనములతో కేరీరవ్యా యానుభవములను నాకామునకు తెలుపుట కిట్లు సంచారము చేయుచున్నారు. కేరీరవ్యా యాను విద్యకొలుచు ఒకటితేక్క బోధనకాల సేర్పాటుచి దానియందు విద్యార్థులకు వ్యాయాను విద్య సేర్పాటు కేర్పాటుచేయుచుంటు! దానియందు తగిన విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనము తేర్చబడుటకును ప్రయత్నింతు రట. ఈ కాలిగి వారి కడవటిప్రకటనమును దివానుగాన జటిపించెదరు.

వసుచిత్తశాల .. ఒక వదాన్య డేర్పరముట.

కన్నడము జిల్లాలో సిర్సి గ్రామమున నొక కనుచిత్తశాల కేర్పరచి వ్యయముల నన్నిటిని నేనే భరించెదనని ధరణప్ప వద్యపు ఆలూనగారు విశ్వవింశక అంతులకు దొరతనముచా రనుచుతిండిరి.

బొంబాయి

నెయింటు ఫ్రాంసిస్ కేప్రియర్.

కేరీరము బహిరంగపఱచబడుట.

బొంబాయి, జూలై 6:—నెయింటు ఫ్రాంసిస్ కేప్రి యో కేరీరము గోవాయందు రాబోవు దినముననుసమున బహిరంగపఱచబడునని పుకారు తెలుగుగనున్నది. 1910 వ సంవత్సరమున ప్రభావరత్నము గోవాలో ప్రకటించబడి నట్లుడు ఈమహాత్ముని కేరీరము గడచినసారి బహిరంగ పఱచబడెను.

ఒక నైద్యశాలను దొరతనముచా రద్దెకు

పుచ్చుకొనుట

బొంబాయి, జూలై 6:—బొంబాయిలోని పార్సీ జనరలు అనువతిని దొరతనముచా రద్దెకు పుచ్చుకొనుటకుగాన దొరతనము వారికిని ధర్మకర్తలకును రాయవారములు జరిగినది గాని దానికోక వ్యాము సంజేహము కలిగినది. ధర్మకర్తలు వ్యామువాదితో నాలోచించిరి. ఈనైద్యశాలకు ధనసహాయము చేసిన చందాదారులందరు నంగీకరించినవేగాని ధర్మకర్తలు దాని నద్దెకొచ్చుటకు వారి కధికారములేదని వ్యామువాదిచెప్పెను. కాన దొరతనముచా రధికారపూర్వకముగ దాని నద్దెకు పుచ్చుకొని ఈధర్మసంస్థకు చిక్కును తొలగింప నిశ్చయించి, అట్టి అధికారము దొరతనమువారికి కలదు. కాన యుదము

ముగియుచురకును నెలకు రు 20000ల చొప్పున అద్దెయిచ్చుకొని ఈనైద్యశాలను దొరతనముచా రద్దెకొచ్చుకొనుటకుధర్మకర్తలతో రాయవారములు జరపుచున్నారు. ధర్మకర్తలు నెలకు రు 25000ల చొప్పున అద్దెనడిగినది తెలిసినది. దొరతనముచా రీకట్టడమును పుచ్చుకొనినవో పార్సీనైద్యశాల చురయొక గృహమునకు తాత్కాలికముగ మార్చబడును. దొరతనమువారివలన అద్దెయాలకముగ లభించుసాము కాశ్యతనిధికి చేర్చబడును.

బొంబాయి నౌకానిర్మాణ సానములలో సరకులను దొంగిలించుట.

బొంబాయి, జూలై 6:—ఆల్బెర్ట్ డా రాకులలో చాల వరులను హరించుదులకు ఆంగ్లనౌకాదళశాఖలో ఇన్స్పెక్టరులగు జాను, జి. స్పిగు, కిన్రెయిదు హేందర్సను వలయు బ్రాన్సుపోర్టు కంపెనీవారి పాల్గొంటులు ధావనుగా బర్తపురు, ధావను హెబ్బర్తగెన్సు, దావలపోరుమెను ఇగ్నాటి యను పోర్తెజో, కాశీమణిలము మేజేజు నిక్కవబాబ్బిస్తా ముల ఇన్స్పెక్టరుల బానుదలియించుచు, నాజరపట్టి గుమాస్తా మేనూ లాల్కెజో, గార్లమీద ప్రత్యేకముగ రి ఛార్జి పీటరు పి. వి. డి. ముగర్చెంటు సలివనుగాన బొంబాయి ప్రభావ రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గామెయట నేనుదాఖలుచేసిరి. వలయు బ్రాన్సు పోర్టుశాఖవారి సాత్తుకు వీరు హరించెరి! కొద్దికను ప్రజలు విస్తావణగవచ్చిరి. దొంగిలించబడిన సాత్తుకు కొద్దిగా నుండిరి. ఆసాత్తుకొద్దిగా చాలభాగము నాక్రమించెను. మొదటికేసులో జాను స్పిగు, కిన్రెయిదు హేందర్సను, సర్జెంటు ఎరలు, సర్జెంటు గెను, ఇన్స్పెక్టరు యను పూర్వ ప్రెజ్డోగార్లు డాద్నాయాను, వీరు 24-6-16 న 1870-8-0-0 నిజవరల సాత్తుకు హరించిరి. ఆసాత్తులో విడియలు మిల్లు 28 పాకేజీలు, 11 పాకేజీలు, నెసిల్లు మిల్లు, జున్ను, పంచదార, కన్న మొకలైవది మునుగుడ గలవు. రెండవకేసులో సర్జెంటు గెనుగాన వక్రమపుట్టు మూనె తోలు చొక్కాలు మున్నగుసరకులకు రు 66 లు వెలగలవారిని దొంగిలించిరి, ఈసాత్తు దొరతనముచాది. మొదటికేసులోని సాత్తు బ్రాన్సుపోర్టుశాఖవారి. మూడవకేసులో ఇగ్నాటియను పుల్లెజో బ్రాన్సుపోర్టుకంపెనీవారి రు 55-8-0 లు నిజవరల సాత్తుకు హరించెను. నాల్గవ కేసులో విక్రమ వాబ్బిస్తా దొరతనముచా రు 104 లు నిజవరల అద్దె తెల్లల సాకేజీల అక్రమముగ నితరులకు పుచ్చుకొని చానుగా నెను. 6వ కేసులో జానుదలియించుచు రు 17 లు వెలగలసాత్తుకు హరించెను. 6వ కేసులో ముహూర్తాజేయూ బ్రాన్సుపోర్టుకంపెనీవారి రు 84 లు వెలగల సాత్తుకు మున్నగువారిని హరించెను. 7వ కేసులో ఇన్స్పెక్టరు స్పిగు రు 811-14-0 లు వెలగల సాత్తుకు హరించెను. 8వ కేసులో దొరతనముచా రు 687 లు వెలగల రమ్మ పాకేజీలు మున్నగువారి ఇన్స్పెక్టరు స్పిగు, ఆర్టి డైంటు ఇన్స్పెక్టరు హేందర్సను పాల్గొంటు ఎరలుగార్లు దొంగిలించిరి.

ఈకేసులో ముద్దాయుచుచు హేందర్సను ఫిర్యాదల వత్తుచున సాక్షిగా నుండవలసి యుండుటచే వా రకురైని కేసుకు రద్దుపరుచగోరిరి. అందులకు ముద్దాయాల వ్యాయానాని అక్షేపించెను. అక్షేపా ఆంగీకరింపబడనందున హేందర్సనును ముద్దాయాలలోనుండి తప్పించిరి. కేసునిచారణ జరుగుచున్నది.

క్షుత వేదములను గోగులుచు కాని వారికిబంగీలు

బొంబాయి, జూలై 6:—క్షుతవేదములను, గోగులను కాని వారికి బంగీలు పంపబడునని బొంబాయిలోని వాట్సన్ నూన్స్ వ్యవస్థాపకులచా రు చెప్పుచున్నారు. కలూలములకును సైనికులకును పంపుబంగీలన్నియు ఇంకొకచూరమున బంపుకొనుటయును.

యద్ద బహుములు పంపువారంకేయను వాక పంపు వస్తువులనై చెప్పు తగలకుండ నేమైన కప్పువలయును. చలది వస్తువులకు తడి వస్తువులకు బొంబాయి డిపోకు తలచుగా వచ్చుచున్నచి డిపోవారు చెప్పుచున్నారు.

నగోయీ నౌక.

ఈనౌక ఆంగ్లదేశమునకు పోవలసియున్నది గాని దొరకీక జలసంధినుండి వచ్చు మెయిలు స్త్రీయను ఆలస్యముగా వచ్చిండున వీరి నాల్గవేసిరి. ఈనెల 10వతేదీ హేమవారము వరకు నిది బయలుదేరుదు.

పోర్చుగీసు వార్త మెంటు.

విప్లవనరమున పోర్చుగీసు వార్త మెంటులో పోర్చుగీసువారి హిందూదేశమునకు ప్రతినిధిగా నుండుట కొక సభ్యుని నియోజన ముచిర కాలమునకే జరుగగలదు. ఇందులకిద్దరు మాత్రమే ప్రస్తుతము నియోజకరి. హిందూదేశమునకు దాక్కు పోవుటా దోహదముగా నుండుట వీరు వైద్యులుగానున్నారు. వైద్యుల మాన్యుట కొరతను గాంచికొకరు. ఇతరు పాశ్చాత్యులకు వైద్యకౌశ్యము ఉపాద్యాయుడు.

పంజాబు

విద్యార్థి వేలనములు.

లాహోరు, జూలై 6:— లాహోరు కొత్తనవాహరి కళాశాలయందు ఎం. ఎస్. సి. తరగతి విద్యార్థులు గోపాల్లాను అనువాదిని హాత్మికమునకు ఒక లాహోరు నగరవిద్యార్థి వై 804, 147 పెళ్ల నులక్రింద నేరము మోపబడినది. ఈ కేసు వై 828, 147 పెళ్ల నులక్రింద నేరము మోపబడినది. ఈ కేసు నకు ప్రతిగా తేలిచిన ఇంకొక కేసులో 7 గురు విద్యార్థుల వై 117, 828 పెళ్ల నులక్రింద నేరము మోపబడినది.

పంజాబు మహమ్మదీయ సంఘము.

అద్యక్షుడు రాజీనామా యిచ్చుట.

లాహోరు, జూలై 6:— భాకర్ నవాబు అద్యక్షుడు రాజీనామా యిచ్చెను. మెక్లా-షెర్ఫోడ్ అక్రమమున యుద్ధమునకు సంఘమువారు చేసిన తీర్మానమునకు వీరి యభిప్రాయము వికల్పముగా నున్నందున ఇట్లు చేసిరి.

మూల్తాను విమలప్రయోగపు కేసు.

మూల్తా, జూలై 6:— సద్దాను అను స్త్రీ అల్లాబక్ష అను పుకన్సుగోగలసి తన భర్తకు విషము పెట్టెను. అందు కలకాశముచేత చనిపోయెను. ఈ కేసులో మూల్తా జిల్లా జడ్జి భానుపాహాలు షేఖ అమీరాల్లిగారు సద్దానుకు ఉరి తీయించును అల్లాబక్షకు యాభైవ దీర్చివారికి వాసులు విధించిరి.

ఇంకొక కేసులో సత్తీ అను స్త్రీయును యారా అను పుకన్సుకును కలసి సత్తీ భర్తకు విషము పెట్టి చంపిరి. ఈ కేసులో మూల్తా జిల్లా జడ్జి యాభైవ దీర్చివారికి వాసులు విధించిరి.

ఇటీవలి తంత్రవాదము

చీనాదేశపు నూతనాధ్యక్షుడు

రంగూను జూలై 6:— కాంటన్మెంటు వివిధ సంఘములవారు కలసి రంగూనులోని చీనా వర్తక సంఘమువారి కిటుల తంత్రవాదము నడిపిరి. అందెట్లు వివరింపబడినది. యుద్ధము వాతవలసినదని ప్రెసిడెంటు రీగారు ప్రజలకు తెలిపిరి. కొత్త పట్టణములను పశుల కొట్టుటకుగూడ నుత్తరువులు పంపించుచున్నారు. జరగా తీవ్రముగా గురు యోగమునండి పీఠవ్యుని మీదగా ఉత్తరమునకు నేలను పడుపునపుడు అతడు పీఠవ్యుని ప్రజలను నరపరాణుల కొరెను. అతడు కోరిన ప్రకారము వారు 18000 కోరల నిచ్చిరి. అతడు మరల 12000 కోరల నిచ్చునెను. వారియ్యలెను. అతడు వెంటనే తెల్లగ్రావుతెగిలకు పంపిచేసి రైల్వేగార్డులకు బంధించి పట్టణముమీద గుండ్రము వదిలి ప్రజలకును వారిసాత్తునకును చాలపట్టును కలగజేసెను. ఎట్టి ఆగ్రహకారణమున లేకుండ సత్యదీని రాగతము పోషించెను. ప్రజలచరిత్రావృత్తయను వారిసాత్తు నష్టముగుటయు తీరురాగతమునకు నిద్రవ్యములు గాన ఈధర్మము లేకుండ తీరురాగతమునకు నేలను కాంగుటంగు జరగజూపిందీ తీసికొనిపోవ పంపినది తీవ్రముజను నూచింపవలసినదని రాజువాసి ప్రజల కొరె.

నల్ల ఆరీయునాంగారికి తంత్రవాదము.

బాంబే జూలై 7:— చాలిచాండిలి. నక్క నుగు నూచులారి స్వీకరింపువని హాజిజి ప్రభువుగారు నిర్ణయించిరి. గావలియును సింధియా మహారాజుగారును ముఖ్యులగు నామము గూడ తంత్రవాదము నడిపిరి.

నల్ల ఆరీయునాంగారికి తంత్రవాదము.

మొదల కేసు నల్ల ఆరీయునాంగారికి తంత్రవాదము నడిపిరి. ఇదివరకటి క్యరసాయ ప్రతిష్ఠాపనకు హిందూదేశపు ప్రతినిధిగా వెళ్లెను.

పోకతోటలు

వృక్షజాలమునందు పోకచెట్లు రానుదీయక మైనది పోకతోటలు ముదులు ముదులుగా పొందర్పడతమ పిలిచిన. యెడల “ఓ” యని బలమున్నట్లుండును. చెట్లు నూన్ను రియలు, కాఖావిరహితము; ఆఖలు హరితగ్లాభికోభితములు. ఆంధ్రదేశమునందు కోసనీయము దక్షిణదేశమునందు మళయాళమున పోకతోటలకు ప్రసిద్ధములు కొత్తెరచెట్లు వలెనే పోకచెట్లును సమూల ముపయోగించును. పోకచెట్లు తాటి, ఖర్జూరము, ఈతమున్నగు వృక్షజాలిలోనిది. ఈవృక్ష జాలి యంత నమగోళయోగమైన జాతి వేరొకటి లేదని చెప్పవచ్చును.

పోకచెట్లు యుపయోగము లనంతము. ముదిచెట్లు కొట్టి మొదలును పోకలు, ఇంట్లు మున్నగువానికి యాలములుగ చేసికొనవచ్చును. పోకలు మున్నగువానికి రాటముగూడ నుపయోగించుకొనవచ్చును. పోకపొత్తులు దొప్పలుగట్టి వివాహాది కుభకార్యములందు కూర, పులును, మున్నగు వదార్దములను మలభముగ వడ్డించవచ్చును. కోసనీయమునందు పోకదొప్పలను, “వెండిగిన్నె” లని పూజాత్మిక చెప్పకొనయందును. మళయాళమునందు వీనిని బోపీలుచేయుటయం దుపయోగించును. పోకపొత్తులనుండి తయారుచేసిన, బోపీలను మళయాళపు మాటలు, మార్కండ్య తిగులకుండ మనవారు గొడుగులను వాడి నట్లే వాడుదురు. పొత్తులను నీలతోడుటకు గూడలక్రింద నులెదరు. తిడపలక్రింద చీలి, ఇండ్లకు కొత్తెరయొక వేయు నట్లు, చూరకుట్టెదరు. ఆఖలు చీపుట్లుగ నుపయోగపడును. పోకచెక్కల యుపయోగము వేరుగ ప్రాయశక్త్యంతరేత. పోకచెక్కలను వాడనవారుండరు. చెక్కలు క్రిమిని నాశము చేయును. ధాతుపుష్టిని కలిగించును. జీర్ణకారి. మూత్రి కోగములను పోగొట్టును. చిగుళ్లను గట్టికరచును. నోటిదుగ్గంధమును పోగొట్టును. చెక్కలు విశేషకారి. పచ్చిపోక మధ్య భాగమునందు మత్తుకలిగించు గుణ మున్నదని వైద్యులు చెప్పుదురు.

మళయాళమునందున్న పోకతోటలు మరక్కడనులేదని చెప్పవచ్చును. పోకతోటల తాలూకాయందు 1824 వ ఫస్ట్ లో 10,577 యెకరముల తోటలుండెను. అక్కడ ఏటేటను పోకతోటలు వృద్ధియగుచున్నవి.

కొత్తెరచెట్లకువలెనే పోకతోటలను ముదిచెట్లునుండి విత్తనములకు బాగ్యితచేయుదురు. విత్తనమును మడియందు పాతుటకు పూర్వము నీడ నారబోసువలయును. మడినివాగుగ దున్ని మందగట్టి అడుగడుగుదూరములో విత్తనమును పాడెదరు. విత్తనము పాతిన యేడువారములకు మొలకలు వచ్చును. దినమువిడిచి దినము నీరు పెట్టుచుండ వలయును. రెండుమూడు సంవత్సరములకు గాని, మొక్కలను విడదీసి తోటలక్రింద పాతుటకు ననికిరావు.

తోట పాతవలసిన భూమిలో కలుపులేకుండ చేయవలయును. వేసవి కాలములోనే రెండుగురు గోతులను ఆరు మొదలు ఎంమిది యడుగుల దూరమునందు త్రవ్వి చెత్తా చెరారముపోసి యుంచవలయును. తరువాత నాచెత్తకు తగుల బెట్టుదురు. సాధారణముగ చెత్తచెత్త కాఖలులందుగాని జ్యేష్ఠా మాఘ మాసములందు గాని కార్తీకమాసమునందు గాని పోక తోటలు పాతుచుందురు. జ్యేష్ఠమాఘ మాసములందు తోటలను పాతుయాచారము నర్వత్ర వాడుకయందున్నది. చెట్లకు 45 సంవత్సరములు వచ్చినప్పటికి మడిలేపోవును. అప్పుడు తిరిగి తేతమొక్కలను ముదిచెట్లు మధ్యను పాతుదురు.

పోకతోటల కన్న తోటల కలె గాక, నీరను దినము ఉదయము సాయం కాలము కట్టుచుండవలెను. నీరు పెట్టుటావ్యవహారములు రాలిపోవును. మార్గభూమిము మొదలు తొలకరించి క్రియముగ వర్షించు వరకు తోటకు నీరు కావలసియుండును. కోసనీయమునందు, మళయాళమునందును మోటకుట్టి వీనికి నీరుపెట్టెదరు. వేసవి కాలమునందు తోటలకు మోటనీరు పెట్టుటయందు పడు తంటా లు క్యయప్రయాసలు రయతులకే గాని, తిడితరులకు గోచరము కాదు మోట పనిచేయుటకు జతయెట్లు ఇద్దరు మనుష్యులు పని చేయవలసి యుండును. నీరుపగిలించునప్పుడు పారచేతితో బట్టుకొని బోడెకావల దగ్గరవాలివాడెప్పుడు కనిపెట్టుకొని యుండవలెను. మాలివాడే మాత్రము యశ్రద్ధగ దిక్కులు చూచుచుండెను, నీకట్టుతెగి ఇతరత్ర పోవును.

మోటయేర్పాటులు వివిధ ప్రాంతములందు వేరువేరుగ నున్నవి. కోసనీయమున పూర్వము తోటగూనల నుపయోగించుచుండెరి. కాని ప్రస్తుతము తోటగూనలకు, బదులు ఇను

పగూనలు విశేషముగ ప్రచారమునందున్నవి. తోటగూనల వాడుక తగ్గి ఇనుపగూనలు వాడుకలోనికి వచ్చిరి తిగువార రయతుల ఇబ్బందులు పూర్తిగా కాకపోయిన కొంతవరకైనను తగ్గినవని చెప్పవచ్చును. మోటగూనను (తోలుది) మంచి నీటి యందుంచుట మలభ సాధ్యముగాదు చాలతంటానుకడగలసి యుండును. మోటకలార ఎడ్ల తాపాతునుబట్టి గూనకుకట్టెదరు. 200 యాపాయల యెడలకల కట్టినయెడల పాతికము త్రై గాలముల నీటిని మనాయానముగ లాగును. మందువేసవికాల మందైనను కోసనీయ పొంతముదలి నూతులందు జోడు మోట లేకకాలముదాకును. రాజుపాపాగ్రవరము మున్నగు గాతిసాంతములందు నూతులందు గొట్టులు దింపినయెడల వీరు ఆటువకుటకు సంబంధములేదు.

పోకతోటల కెంత సంరక్షణచేసిన నంత లాభకరము పోకచెట్లు చంటిబిడ్డవంటివని సామెత. మరమ్మత్తునుబట్టియు, సంరక్షణము బట్టియు తోట ఫలసానుండును. పోకతోటలకు నర్వసాధారణముగ మేకలనుండను కట్టుదును. పచ్చి యెరువును వేయవచ్చును. జనులు మున్నగువని చల్లినయెడల భూమియందు కలుపుకట్టును జనులు కొంతవరకు ఎదిగిన తరువాత పడగొట్టి దున్నినయెడల తోటకు బలముచే యును.

తోటలు పాతిన యారంభమునందు అరటి మొక్కలను వేసినయెడల పోకచెట్లు ఎరుగుగోల కొంత కాకపోయిన కొంతవరకైనను రైతుకు సొమ్మ కనుపడుచుండును. అరటి చెట్లకల పోక మొక్కలకు అంత యెండ తగులకుండవలెను. పోకచెట్లు మొదట తములపాకుల తీగలను పొకించిన యెడల పోకతోటలకల నేగాక తములపాకులకలను సొమ్మకనవలెను.

ఎడలయేట పోకచెట్లు గెలువేముట కారంభించినను పడలందెండు సంవత్సరము లైగాని పూర్తియైన ఫలసాను మురాను మాఘమాసము మొదలు, ఆమాఘమాసమువరకు ప్రతి మాసమునందును పోకచెట్లు గెలవేయుచుండును. చెట్లు 45 సంవత్సరముల వరకు కాయును. చెట్టునకు ఆయుదాకు గెలువకుండు దిగును. పెద్ద గెలువకు 400పోకకాయలుండును. పగులు గెలువ నూరు కాయలు కాయునని లెక్కచేసికొనవచ్చును. జ్యేష్ఠమాసమునండి దింపు లారంభయగును. కాని, ఆశ్వ యాజమాసములో విస్తారము కాయలు దింపువచ్చును. దాగ్ధ్య వంతుడగు మాతి దివ్యులను నూరుచెట్లకు దింపగలడు. మడి తోటను దింపుటకుంట్ల తేతతోటనుదింపుట కష్టము. తేతతోట యైన యెడల నేచెట్లు కాచెట్లును విడివిడక నెక్కి దిగుదు రావలసి యుండును. కాని ప్రతి మడిచెట్ల నెక్క నెక్కరలేకుండ ఒకదానిమీదకుండి మరియొకదాని మీదకు దునుగుటకు వీలుండును.

కాయలను ఒలిచి ఉడికించి ఆరబోసి అన్నికమునకు సిద్ధముచేయుటయందు చాలతంటానుండును. ముఖ్యముగ పోక గుటు వర్ష కాలమునందు వచ్చును గనుక, హోరుమరి వర్షము తురియునప్పుడు ఒలుచుట యందుకు, ఉడకబెట్టి యారబోయుట యందు నెన్నియో చిట్కలు వడలెసినవచ్చును. పచ్చిగ నుండి పుడు పోకలు యూదుమనుగులు తూగిన యెడల యెండిన నే నుక ఒకమణుగుతూగును.

తోటలో నయుదుకుండల చెట్లకు పాతికయెడల మొదటి సంవత్సరము 90 యాపాయలవరకు ఖర్చు పెట్టవలసియుండును తరువాత 60 వరకు ఖర్చుగుండును. పోకతోటలకలను సాలుకు రు 250 వరకు లాభముగిట్టును. కాని తాటి కొత్తెర తోటలకు వలెనే వీనికి తెలుసు తిరిగి ఎప్పటికీవున్నది. వెనగాలివలను పోకతోటలకు నష్టము సంభవించుచుండును. కాలవే పరీత్యమువలన అన్వదత్తుకు కలుగు నష్టములకు తోటల యజమానులు సహించి తోటలకు మరమ్మత్తుచేయుచు వచ్చినయెడల మంచిలాభము పొందగలరు.

పంజాబు మహమ్మదీయ సంఘము.

మెక్లా-షెర్ఫోడ్ గారు చేసిన కార్యమును నిరసించుచు పంజాబు మహమ్మదీయసంఘమువారు చేసినతీర్మానము నాకంగీకారము కానందున నే వాసంఘమున కధ్యక్షుతపదవికి రాజీనామానిచ్చితిని అధ్యక్షులగు భానుపహూరు నర్కూరు అబ్దురహమాను పాహాలుగారు వ్యతికలకు ప్రాసిరి.

తిరుచునాపల్లి వార్తలు.

తిరుచునాపల్లియందలి పెద్దచెట్టిబిడ్డి కాలకులో నీ దివ్యు ఉదయమున నొక చంటిబిడ్డ పడియుండెను ఎవరైన దియు తెలియకున్నది.

వ్యాయూర్తి నవాళిన అద్యుర గారి నగరమునండి నేటితోట మెములలో మదరాసునకు బయలుదేరుచున్నాడు.

THE GREAT WAR.

Jellicoe's Full Report: Terrific German Losses.

BIGGEST BATTLE IN WESTERN THEATRE RAGING.

Germans Bring up New Forces.

HALF A MILLION AUSTRIAN LOSSES: RUSSIAN ESTIMATE.

[Reuter's Agency.]

France.

Prisoners and Guns Captured.

LONDON, July 6.

PARIS.—This afternoon's communique says:—We have now taken over nine thousand unwounded prisoners. The number of guns is not yet known, but one army corps south of the Somme has taken sixty. We captured German trenches east of Curlu and have taken the Sormont farm on the left bank of the Somme opposite Clery. We hold the region southward of the farm to Hill 63 on the road to Flaucourt from Barleux. The enemy occupied a part of Belloyen Santerre, but were immediately driven out. A lively struggle is proceeding at Estrees, in a part of which the Germans are still holding out. All counter-attacks on our positions have been shattered by our fire. Enemy attacks from Avocourt to Hill 304 have been repulsed with heavy loss.

Second German Possessions Captured.

PARIS.—Last night's communique said:—The French have resumed the offensive north of the Somme and have captured the second German position east of Curlu on a front of two kilometres. We repulsed counter-attacks south of Somme and finally drove the Germans from Estrees. We now hold the whole second German position south of Somme, a front of ten kilometres. Five hundred more prisoners have been taken. There have been only intermittent bombardments at Verdun.

Best German Troops Massed Against British. Notable British Feats.

The slower progress of the British is explained in a French semi-official announcement on the ground that the Germans expected a British and not a French attack, thinking that the latter had been exhausted at Verdun. Accordingly they massed their best troops against the British. Hence the French papers are most eulogistic regarding Great Britain's effort, especially the brilliant capture of La Boisselle, which was the enemy's strongest organisation. There is a consensus of praise for the bravery of the new armies. A distinguished neutral observer says regarding the first triumphant assault at Mametz, which the enemy believed impregnable, that he does not believe there has ever been a more gallant feat in war; nothing the Japanese did against the Russians was so perfectly heroic. In a similar way at Gommecourt, though they failed to capture the salient, the British did not die in vain, for they held the German masses and so enabled success to be attained at other points.

Royal Welsh Fusiliers Distinguish

Themselves.

General Haig reports that we made a slight further advance near Thiepval south of La Basse Canal after a discharge of smoke gas. We made successful raids on the enemy line in which the Royal Welsh Fusiliers specially distinguished themselves taking 40 prisoners. The Highland Light Infantry successfully raided enemy trenches west of Hulluch. Many Germans were killed and some taken prisoners.

Mr. Bonar Law on Certainty of Success.

Speaking at a banquet in London in honour of the representatives of the Dominions now visiting London, Mr Bonar Law said that the General Staff was quite satisfied with the result of the struggle so far. The deeds of the Dominion troops had become household words. Our resources would last longer than the enemy's, and the staying power of our race would see us to the end.

British Successes Grudgingly Admitted.

A German official statement grudgingly admits British progress near Thiepval, the evacuation of Hem and the French capture of Belloy. Fighting for Estrees is proceeding. The German communique speaks of heavy fighting on the Russian front and reveals that General Bothmer's forces in Baryz sector have partly retired upon Taoropise which is the next line of defence to the rear.

Battle of The West.

Germans Bringing Up New Forces.

Reuter's special correspondent wires that the French struggle on the Somme is assuming the proportions of the biggest battle of the west. The Germans are throwing in new forces as rapidly as possible, but it appears that they all come from other parts, the Germans not daring to weaken their forces on our front.

The correspondent says many of the German prisoners are of very poor physique, proving that the enemy is now at the end of his human resources.

The German battalion which was captured had to give way in face of our murderous sharpshooters which made havoc of the line. The Germans were unable to face the music and put up their hands and trotted across towards the British.

Great Britain.

The Battle of Jutland.

Sir John Jellicoe's Despatch.

LONDON, July 6.

Admiral Sir John Jellicoe's despatch is extremely detailed and technical. It shows that Sir John Jellicoe

had a most difficult task in bringing the main British fleet into action, as the position of the enemy's fleet was shrouded in smoke and mist, while the greatest care was needful to prevent firing at Admiral Beatty's ships, but the manoeuvre was effected with consummate judgment and dexterity. Mist and failing light, however, enabled the beaten and broken enemy to escape. Sir John Jellicoe generously pays a tribute to the gallant fighting of the foe and declares that the conduct of the British officers and men was beyond praise. He specially commends the Destroyer flotillas and pays a tribute to Admiral Beatty's gallant leadership, firm determination and correct strategic insight and to the most inspiring manner in which Admiral Hood led the battle cruisers into action.

British Claims Confirmed.

Admiral Jellicoe's despatch will be an historic document in the annals of the Navy. It appeals rather to the student of sea warfare than to the layman who does not find it easy to follow all technicalities. At the same time the public is delighted to find in it fullest confirmation of the British claims based as Sir John Jellicoe says on the most careful examination of many individual officers to the havoc wrought on the German fleet.

Terrific German Losses.

Sir John Jellicoe's despatch places the German losses at two battleships of Dreadnought type, One of Deutschland type, Five light cruisers, Six Destroyers and a Submarine all of which were seen to sink. Two Battle-Cruisers, One Battleship, of Dreadnought type and Three Destroyers were seen to be so severely damaged that their return to port is extremely doubtful. One of these latter the "Lutzow" was admittedly sunk.

Origin and Purpose of Battle.

The opening words of Sir John Jellicoe's despatch tell, with professional terseness, of the origin and purpose of the battle. He says:—"Sir, be pleased to inform the Lords Commissioners of the Admiralty that the German High Sea Fleet was brought to action on the 31st May, westward of Jutland. The ships of the Grand Fleet, in pursuance of the general policy of periodical sweeps through the North Sea, had left their base on the previous day, in accordance with my instructions."

Admiral Beatty's Fleet.

The commentary of a naval expert issued simultaneously with the despatch shows that Admiral Beatty's fleet was an advance squadron. It ran a measure of risk in attacking the enemy before Sir John Jellicoe was able to join battle, but Admiral Beatty followed Nelson's golden rule to attack the enemy in sight and cling to him as long as his teeth hold. The task demanded some courage, but he did not flinch. When the combination of the two fleets was effected, the enemy would have had little hope of escaping a decisive defeat, but for the mist which robbed the British of the harvest they deserved.

A Striking Episode.

The following striking episode in the battle deserves quotation. The "Marlborough" opened fire at 6.17 in the evening, firing seven salvoes at a ship of the "Kaiser" class. She then engaged a cruiser and another battleship. She was hit by a torpedo at 6.34 and listed considerably, but at 7.3 she reopened at a cruiser and at 7.12 fired fourteen rapid salvoes at a ship of the "Koenig" class, hitting it frequently until it quitted the line.

Gallantry of Officers and Crew.

Recording the gallantry of officers and crews, Sir John Jellicoe says:—"The conduct of all throughout was entirely beyond praise; no words of mine could do them justice. Glorious traditions were most worthily upheld, and I cannot adequately express my pride at the spirit with which the fleet is filled."

Questions in Parliament.

Mesopotamia.

LONDON, July 6.

In the House of Commons Mr. Tennant said that it was not desirable to make a statement regarding Mesopotamia at present.

A German Firm in India.

Mr. Hunt asked why a German firm one of the partners of which was now in Germany, after having been ordered to wind up, have been allowed to be acquired by a firm of another name with agency in London and to remain under the same management.

Mr. Chamberlain replied that the Indian Government was at present considering the matter, and until a decision had been reached he could not make a statement.

Distinction For Wounded Men.

LONDON, July 6.

An Army order has been issued stating that wounded Officers and men will henceforth wear a gold braid stripe on the left arm and an additional stripe each time they are wounded.

Viscount French has been appointed Colonel of the Irish Guards.

TELEGRAMS.

Russia.

Enemy Routed on the Dniester.

PETROGRAD.—The Russians have routed the enemy on the right bank of the Dniester south of Buczac and cut the railway from Delatyn to Korosmezo which is in Hungary.

Successes in Many Sectors.

PETROGRAD.—The Communique records successes in many sectors from Riga to the Carpathians. A thousand enemy were taken prisoners in the region of Baranovitch. The enemy on the right bank of the Dniester was routed and hundreds taken prisoners. The small town of Mikolitchine on the railway between Korosmezo and Delatyn has been captured.

Italy.

Italian Offensive Continues.

LONDON, July 7.

The Italian official communique says:—Our offensive between Lagarina and Sugana Valleys continues. Our pressure on the Adige and Astico has obliged the enemy to withdraw.

Austria.

Half a Million Austrian Losses.

LONDON, July 6.

PETROGRAD.—The Russian General Staff estimates that the Austrian losses have reached over half a million during the past month. Military writers are optimistic regarding the prospects. The Russian guns are pounding Baranovitchi on three sides at a range of four miles and the Russians are enveloping the German forces on the Styria who in the Chortorysk region are frantically striving to counteract the great thrust at Lutsk.

Cut Off From Railway Communication.

The Austrians in Southern Galicia are now cut off from railway communication with Hungary and the Austrians are unable to reinforce Stanislaw from the Carpathians.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 6.

The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The third day's combined British and French offensive confirmed and developed the promise already shown. Generally speaking, the German second position is now entirely in the hands of the British and the French on a front of nearly ten miles running from Montauban north of the Somme to Estrees on the south. Particularly severe fighting took place about La Boisselle, two miles northwest of Fricourt, where the remnants of the German garrison eventually surrendered. At other points substantial progress was made and positions consolidated. Only south of Thiepval were hostile counter-attacks able to drive the British out of the position already won. The amount of captured armaments and warlike stores was considerable.

Correspondents describe the extraordinary elaboration of German defences. The Germans have made every village a fort and driven catacombs deep into the earth where they can shelter from bombardment and store their machine guns in safety till an attack has surged over their heads, and then emerge from the underground barracks and bring the machine guns to bear on the rear of advancing lines. Several attacks by large squadrons of hostile aeroplanes have been driven back, and the British airmen were able to direct fire without interruption.

According to the reports of airmen there appear to be only two or three more successive systems of defence to force before a battle in the open country becomes possible.

The French carried two lines of trenches of the second position between the Somme and Estrees, and in some places pushed on five miles behind the original front and captured five villages. Before Verdun a violent assault enabled the Germans to occupy the Damloup work, and they were driven out again almost immediately.

Heavy fighting is in progress practically all along the Russian front. In the north the Russians have begun land and sea bombardment of the German left wing in the Luck district. The German are heavily pressing their counter-attack, but the Russians maintain the position won. The Russians have broken the enemy's resistance on the lower Lipa in the direction of Brody and the enemy is being driven westward. The Russians captured several lines of Turkish positions on Upper Charakh.

Appointment of Assistant Director of Aeronautics Sanctioned.

SIMLA, July 7.

With the approval of the Secretary of State for India the Government of India have been pleased to sanction the appointment of an Assistant Director of Aeronautics, which will be attached to the Ordnance Branch, Army Headquarters Simla. The Assistant Director of Aeronautics will deal with and advise on all matters connected with aeronautics. All correspondence in connection with aeronautics should be addressed to as follows:—

TELEGRAMS:—Ordnance India, Simla.

Postal articles:—The Director-General of Ordnance Army Headquarters, Ordnance Branch, Simla.

In all letters addressed to persons in neutral countries and to prisoners of war in enemy countries, officers and men are warned not to mention the name to which they belong not to use not.

TELEGRAMS.

paper that reveal its identity since the date stamp on the envelope indicates the Post town of origin. The failure to observe this precaution may betray the station of the unit and thus give information of value to the enemy if the letter falls into his hands for which it was not intended. Letters which infringe the above are liable to be returned to the sender.

Bengali Lady Awarded State Scholarship For Medical Studies.

SIMLA, July 6.
The Government of India have this year awarded the state scholarship tenable in Europe by Indian women graduates to Miss Satya Priya Ghosh, M. B. (Calcutta).

Bombay.

A Bombay Hospital Commandeered. For Wounded Officers and Soldiers.

BOMBAY, July 6.
The Government have decided to "commandeer" the Parsi General Hospital in Bombay for the use of wounded officers and soldiers. Negotiations were carried on between the Government and Trustees of the institution for the acquisition of the hospital, but there was some legal difficulty in the way of the arrangement. The trustees took counsel's opinion in the matter and, according to that opinion, the Trustees had no power to let the hospital if even a single subscriber challenged their right to do so. Meanwhile, a solution of the difficulty has been found by the powers vested in the Government to "commandeer" the hospital for purposes of war, and, in accordance with that power, the Government are negotiating with the Trustees to acquire the hospital during the period of war at a monthly rental of Rs. 20,000. It is stated that the Trustees have asked for a monthly rent of Rs. 25,000. If the Government take the building the Parsi Hospital work will be transferred to some temporary building and the rent recovered from the Government will form a substantial nucleus towards the hospital endowment fund.

Theft of Stores from Bombay Docks. Case before the Magistrate.

BOMBAY, July 6.
Before the Chief Presidency Magistrate to-day, Superintendent Sullivan of the M.D., placed the following eight persons in connection with the recent sensational theft of a vast amount of stores belonging to the Supply and Transport Department from the Alexandra Docks:—John G. Smith, Inspector of R.I.M.; Kinraid Henderson, also Inspector of R.I.M.; Thomas Robert Earle, Sergeant in the Supply and Transport Corps; Thomas Herbert Guest, another Sergeant in the Supply and Transport Corps; Ignatius Furtado, a foreman in the Docks; Victor Baptista, a coffee house manager, John William Wood, Labour Inspector; and Mathew Rozario, Tally Clerk. In all eight different charge sheets were put up, each of them referring to different offences. The Court room was crowded, and the stolen property occupied a good deal of space in the Court Hall. In the first case John Smith, Kinraid Henderson, Sergeant Earle, Sergeant Guest and Ignatius Furtado were charged with theft on the 24th June of property valued at about Rs. 1,870-8-0 belonging to the Supply and Transport Corps, and with abetment. The alleged stolen property includes 28 cases of ideal milk, 11 cases of Nestle's milk, cheese, sugar, butter, etc. In the second case Sergeant Guest stood charged with the theft of bed sheets, oil-skin coats, etc., valued at Rs. 66 belonging to the Government. In the third case Ignatius Furtado stood charged with the theft of property, valued at about Rs. 55-3-0, belonging to the Supply and Transport Department. Victor Baptista in the fourth case was charged with dishonestly receiving and retaining a case of match-boxes, valued at about Rs. 104, belonging to Government. John William Wood came in the fifth charge sheet and stood charged with the theft of property valued at Rs. 17. In the 6th case Mathew Rozario stood charged with the theft of towels, soaps, etc., belonging to the Supply and Transport Department, and valued at about Rs. 34. Inspector Smith figured in the 7th charge sheet, charged with the theft of goods valued at Rs. 911-14-0. In the 8th case, Inspector Smith, Assistant Inspector Henderson and Sergeant Earle stood charged with the theft of a case of rum, etc., belonging to the Government and valued at about Rs. 667.

The prosecution at the outset asked for permission to withdraw the charge against Henderson, as he was required as prosecution witness. Counsel for the accused raised a preliminary objection which was eventually disallowed and Henderson was acquitted. The hearing of the cases is proceeding.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 6.
The market opening strong declined at the close owing to the absence of rain. Standard touched Rs. 1,280, but declined to Rs. 1,267½ at the close. Centrals touched Rs. 2,245, but declined to Rs. 2,230. Swadeshis touched Rs. 1,745, but declined to Rs. 1,735. Colaba Land and Mill shares kept unchanged at Rs. 1,340. Crescents touched Rs. 139 but declined to Rs. 127½. Indore Mal was unchanged at Rs. 220. Fazulbhoys declined from Rs. 495 to Rs. 490. Indian Bleaching touched Rs. 163½ out declined to Rs. 160. Madhows touched Rs. 1,450, but closed at Rs. 1,435. Tata Mills were unchanged at Rs. 405. Bank shares declined, the Bank of Bombay to Rs. 1,565 and the Bank of India to Rs. 72. In miscellaneous shares Bombay-Burmahs were firm at Rs. 925. Tata Iron and Steel ordinary declined to Rs. 175 and deferred to Rs. 732½. Tramways were firm at Rs. 270, 3½ per cent Government paper declined to Rs. 78 and small pieces at Rs. 78-8 for buyers.

The Bank of Bombay rate remains unchanged.

The Belgian Children's Fund.

POONA, July 7.
Several more Educational Institutes have taken up the movement of collecting funds for the relief of Belgian Children. The Seva Sadan and the training colleges for men and women are organising musical concerts in aid of the Belgian children, the Nutan Marathi Vidyalaahas has also started a Belgian Boys Relief Fund.

TELEGRAMS.

Parcels to other than Sick and Wounded. Cannot be Accepted.

BOMBAY, July 6.
The St. John Ambulance Association regrets to bring to the notice of the general public owing to increasing pressure of work, the War Gifts Depot, Waterloo Mansions, Bombay, is no longer able to deal with the transmission of parcels other than those strictly for the sick and wounded. Consignments for Corps and individuals should in future be forwarded through some other channel. The Indian Council much regret they have had to arrive at this conclusion but they wish it to be understood that they have done so only after very careful consideration solely in the interests of the sick and wounded.

Parcels to be Lined with Water-Proof Material.

The Indian Council, St. John Ambulance Association, will be obliged if all centres and ladies' working committees will kindly note to line all cases for the war gifts depot at Bombay with some waterproof material or plenty of ordinary paper, as information has just reached them by telegraph that cases are arriving at the depot in Bombay in a very wet condition due to the monsoon. An emergent notice to above effect has been issued to Working Committees concerned, but it is hoped that a notice through the Press may reach them a little sooner.

Burma.

Rangoon News. American Independence Day.

RANGOON, July 6.
The 4th July being the American independence day His Honour Sir Harcourt Butler conveyed his compliments and felicitations by a letter to Dr. H. P. Osborne, American Vice-Consul at Rangoon, who replied thanking His Honour for his kind and thoughtful message. Dr. Osborne, wishing to share the pleasure of His Honour's message with as many of his countrymen as possible, sent the letter of felicitation on to Mr. F. T. Pinhey, American Baptist Mission, to read it out at the regular fortnightly prayer meeting the same evening at the residence of Rev. and Mrs. Seagrave in Ahlone. There were 38 missionaries present, 34 Americans and 4 Canadians. Mr. Pinhey replied on their behalf to Dr. Osborne, asking him to convey to His Honour the sincere appreciation of the American Baptist Mission in Rangoon for the courtesy and kindness of His Honour in sending the message and to express His Honour their unswerving loyalty to himself and the Government which he represents.

The Viceroy's Proposed Visit.

The following has been issued this afternoon:—H. E. The Viceroy will arrive in Rangoon on the morning of Friday the 1st December 1916. He will remain at Rangoon until the morning of Tuesday the 5th December, 1916 and will then leave for up-country.

The New-President of China. Issues Orders to Stop Internal War.

RANGOON, July 6.
A combined telegram has been received from several leading associations in Canton addressed to the Chinese Chamber of Commerce, Rangoon. The substance of the message is that the public received orders from President Li to stop war and they were awaiting further orders to disband the new troops. Unfortunately when General Li Lit Quan led his troops from Yunnan to the north via Shinkowan he demanded supplies at Shinkowan. As demanded 3000 dollars were given to him and when he failed to obtain a further sum of 12,000 dollars which he had demanded, he forthwith cut the telegraph wires arrested the guards of the Railway and began to bombard the city causing heavy damage to people and property. This attack upon the city was without provocation. The lives lost and property destroyed prove the above facts. They therefore, requested the Consul to advise Li Lit Quan to withdraw his troops from the Kwangtung province and wait for the settlement.

License to Practice as a Lawyer. An Advocated Petition.

RANGOON, July 7.
Before the Judicial Commissioner, Upper Burma, a petition was heard on Tuesday of W. Galogreedy, Second Class Advocate of Yamethin, who was refused application to appear for accused persons under trial before the District Magistrate of Sagaing on the ground that his license did not permit him to practice in Sagaing district. On behalf of the applicant Mr. H. W. Lutter submitted that the District Magistrates order was illegal in view of the provisions of Section 340 C. P. C. His Honour in passing orders considered that it was clear that the advocate who was licensed to appear in certain districts only could not be said to be authorised to practice in a court beyond those limits. On the other hand every Magistrate had the discretion to grant such application that the discretion should undoubtedly be exercised judicially and permission given sparingly and in such cases only in which it was considered necessary in the interests of the accused. The applicant was permitted to appear in this particular case.

Behar.

Viceroy's Condolence to Sir Ali Imam.

BANKIFORE, July 6.
H. E. the Viceroy has sent the following message to Sir Ali Imam:—"Lady Chelmsford and I are very grieved to hear of your bereavement and send you our most sincere sympathy."

Among other messages are those from the Lieutenant-Governor of the Punjab and Lady O'Dwyer, Lieutenant-Governor of Behar and Orissa, the Hon'ble Mr. Claude Hill, Sir John Marshall, Their Highnesses the Maharajas of Bikanir, Benares, Kapurthala and Patiala, Nawab of Rampore and Thakore Saheb of Limbdi, Raja of Jahan-girabad, Sir Salar Jung, Sir Ibrahim Rahimtullah the Persian Consul in Bombay, Nawab Zulfikar Ali Khan, General Sir Baber Shamsier Jung, Sir Archdale Earle, Mr. Justice Shadilal, the Hon'ble Mr. Achariar and many others from all parts of the country.

TELEGRAMS.

BANKIFORE, July 7.
Sir Ali Imam has received the following message of condolence from Lord Hardinge:—"Deeply grieved sincere sympathy."
Telegrams have also been sent by the Maharaja Sindha of Gwalior and Nawab of Malerkotla.

Praying for German Badshah's Success. Three Oraons Bound Down.

RANGPUR, July 6.
Three Oraons have been bound down for one year in default one year's hard labour, on a charge of disseminating seditious matters. They held meetings invoking the success of the German Badshah. Sureties of the two has been accepted.

Punjab.

The Punjab Muslim League. President's Resignation.

LAHORE, July 6.
Khan Bahadur Sardar Abdul Rahman has resigned the Presidency of the new Muslim League, Punjab, as a protest against the league's resolution condemning the conduct of the Sharif of Mecca.

Khan Bahadur Sardar Abdul Rahaman, President of the new Muslim League Punjab writes to the press disapproving of the recent resolution of the league about the conduct of the Sherif of Mecca and as protest has resigned Presidentship of the League.

The Students' Affray Case. Magistrate Frames Charges.

LAHORE, July 6.
In the Ravi fatal affray case Mr. Keough, Additional District Magistrate, Lahore, to-day framed charge under Section 304 and 147 of the Indian Penal Code against a student named Gopalidas for causing the death of Srichand, a M. Sc. student of the Government College, Lahore and charges under Section 323 and 147 against six other students.

In the counter case connected with the same incident the Magistrate has framed charges under Section 117 and 323 of the Indian Penal Code against seven students.

The Multan Poisoning Cases.

MULTAN, July 6.
In the poisoning case in which a woman named Saddam, along with a man Allah Bakhsh, was charged with poisoning her husband, who is said to have died by its effects, judgment has been pronounced by Khan Sahib Sheikh Amir Ali, Sessions Judge, Multan. Saddam has been sentenced to be hanged and Allah Bakhsh to transportation for life.

In the second poisoning case the Sessions Judge has sentenced a woman Satto, who, it is alleged, administered poison to her husband, and the second accused Yara, who is said to have procured and helped in giving the poisoning, both to transportation for life.

BRIEF TELEGRMS

The Homeward Mail Steamer "Nagoya" is being detained on account of the late arrival of the Persian Gulf mail steamer, and will not sail before noon on Monday next.

Mr. Dharnappa Padmappa Alur, having offered to construct and equip a veterinary dispensary entirely at his own expense at Sirsi, in the Kanara district, the Government have accepted the generous offer.

The death took place on Wednesday night of Mr. N. L. Bagchi at his Calcutta residence. He was the District Magistrate of Rungpur at the time of his death. He was for some years the Fourth Presidency Magistrate of Calcutta.

The election of a Senator to represent Portuguese India in the Lisbon Parliament will take place shortly. There are so far two candidates for election; one is Dr. Jose Lobo, a native of Portuguese India practising as doctor, and the other candidate is Senhor Manuel Correan, who is an European Portuguese, an officer in the army and a professor.

A Goa newspaper states that strong rumour prevails that the exposition of the body of St. Francis Xavier will take place in Goa in December next. The exposition of the Saint's body was last held in December 1910 shortly after the proclamation of the Republic.

Sir Edward Buck, K. C. S. I. died yesterday at Rome where he was a delegate for India at the Institute D'Agriculture.

Weather Report.

SIMLA, July 7.
The monsoons has been more active but rain continues very light in northern India. Rainfall has been nearly general in Central India west, in Konkan and Malabar, and local in Burma, north Bengal, Assam, east and north Punjab the Central Provinces, north Hyderabad, Madras Deccan and north Madras coast. A few falls also occurred in Gujarat, and Bombay Deccan.

The Chief amounts are:—Port Blair and Victoria Point 2 inches, Lashio 4, Cherrapunji 3, Dibrugarh 2, Silchar 1, Dinajpur and Jalpaiguri 3, Hissar ¾, Indore ½, Pendra 2 and Cochin 1.

FORECAST:—Extension of rain in Behar, north Punjab and Rajputana.

క తులముల నూనె నీసా 1-3 కెల (1-3)

మీ బాయిలర్లు

విశేషము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామెజివ్"ను యువయోగింపవలయును. దానినుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రవ్వకట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లేట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రవ్వక పట్టకుండగను సుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామెజివ్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్లకే ప్రాతిపదికవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 25-0-0.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు

389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తపాలపెట్టె నెం 553 రు మదరాసు

(వై కామెజివ్ గోడనప్పుడు ఈ పత్రిక

పేరుబాడ నువాచరింప గోరుచున్నాము.)

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీలో సహ సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టున పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పొట్లబోగొట్టున వనమూలికలచే హిందూ జేతమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు నువాసన గలిగి యుండును.

కంచభావ చీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు. అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుసెట్టివీధి మదరాసు.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు

ర్వేదీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్క్సు

లేహములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారమున సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలనుభవనపాండుకు స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు శుంఠి భరించింపబడును. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకర్షిత హృదయధారణం. 157, బాడ్యో, మదరాసు.

Silks!

అద్భుతా!!

Silks!!

Silks!!!

సగరిత హెచ్చింకొంది ప్రపంచము అందమగునపుల నిఖిలమిచ్చుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యమును కలయిక వస్తువులకొరకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. మనశరీరమునకు అందములెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో మనము ధరించు వస్తువు ప్రభుభూమిమైనది. అందుచే జన ప్రయాగముకొరకును, మా స్వలాభము కొరకును, జపాన్, మారత్, బెంగళూరు మొదలగు ప్రదేశములందీ మేలైనవట్టు లెప్పించి అనేక అందమైన అంచులలో (నెలారంచు, గోరంచు, దక్షిణాదంచు, మద్రాసు, రెండోర అంచు వగైరా) ఎక్కువకాణ్యము, తలుపు, తిరుగు, పువ్వుపుకల, ఖంచువాలు, చీరలు, పంచు, బొటానాను, కలశుద్దులు అందమగునవిగా చేయించుచు వారును. ఇదివరలో మావద్దబట్టు ఖరీదుచేసిన వారిలో ఎవరునుండి మాబోచిన మోగ్యతాళకములే మేము తయారుచేయి. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యముపకు నిదర్శనము.

ఖరీదు	వెడల్పు	పొడవు	
	అంగుళాలు	గజాలు	
10-0-0	47	8	మారత్ పట్టు ఖండువా తెలుపు, గోడైన్ కలశులోను
10-0-0	47	8	మారత్ పేక ఖండువా తెలుపు గోడైన్ కలశులోను
10-0-0	47	8	జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు
12-4-0	27	5	మారత్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు గోడైన్ కలశులోను
12-4-0	22	5	మారత్ పేక తలగుడ్డ, తెలుపు, గోడైన్ కలశులోను
8-12-0	22	5	జపాన్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు.
10-0-0	54	1	జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ, తెలుపు.

(10-8-18)

ముప్పన సోమరాజు, పెద్దాచరం, గోవాకుటిల్లా.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి మొదలగు వానికి పేరెత్తినది.

తామర ఒకవిధమైన పురుగువలనచర్మముమీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, గోళ్లలోగాని, పుట్టవచ్చును.

పురుగులలోని భేదమునుబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములుగలవు. రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. అనేక యేండ్ల నుండియున్న తామర నాలుగైదుసారులు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసి యున్నారు.

కావున తామర, తీట, వనగ గజ్జి మొదలగునవి గలవారందరు ఈ తైలమును ఒకసారివాడి చూడగోరెదము. వెల 0-4-0. దీనినిరాచిన మాటయిండుదు. చర్మమునలు పెక్కును. పుండుపడుదు. అమృతాంజనం డిపో 7 తంబుసెట్టివీధి బాజ్జిబువురు, మదరాసు

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధిని యనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు

మార్గమందు జాపబడినది. అందరును

జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:— ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు